Iceland
Liechtenstein
Norway

Active citizens fund

Digitalizarea educației preuniversitare

Policy report #81

de la pandemie la o nouă lege

Proiect derulat de:

sar
idei în acțiune

Iceland Liechtenstein Norway **Active citizens** fund

Policy report #81

Digitalizarea educației preuniversitare – de la pandemie la o nouă lege

Autor: Antonia-Laura Pup, coordonator advocacy la Societatea Academică din România

Editor: Societatea Academică in România

Cu sprijinul echipei editoriale a Monitorului Educației din România:

Ariana Dudună

Bianca Borcea

Ștefan-Busuioc Trandafir

București, noiembrie 2022

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

www.romaniacurata.ro/monitoruleducatiei

Proiect derulat de

sar idei în acțiune

Despre autor

Antonia-Laura Pup este parte a echipei de advocacy din cadrul Societății Academice din România și manager al proiectului Monitorul Educației la aceeași organizație. Este editorialist la Școala9 și studiază în cadrul programului de studii universitare de licență în Istorie la Universitatea de Vest din Timișoara.

Este *fellow* al programelor Study of the United States Institutes al Departamentului de Stat American, Future European Leaders Forum al Institutului de Relații Internaționale din Praga și Konrad Adenauer Stiftung. Anterior, Antonia-Laura a ocupat funcția de președinte al Consiliului Național al Elevilor (mandatul 2019-2020) și s-a implicat activ în dezvoltarea de politici educaționale în timpul și ulterior mandatului său.

Despre voluntari

Ariana Dudună este elevă la Colegiul Național Mihai Eminescu din Constanța în clasa a XI-a. Este președinte al Asociației Elevilor din Constanța și luptă pentru drepturile elevilor încă din gimnaziu. S-a luptat atât pe plan local, cu autoritățile, cât și pe plan național pentru diferite probleme care vizează elevii, precum bursele și transportul acestora.

Borcea Bianca este elevă în Colegiului Național ,,Ion Luca Caragiale" Ploiești. Se implică activ în comunitate sa încă din clasa a9a fiind parte a proiectului ,,Acceleratorul de Implicare Civică pentru Tineri", iar acum este redactor al proiectului Monitorul Educației. Face parte din Consiliul Elevilor implicându-se atât la nivel școlar cat și la nivel județean, de asemenea, este coordonator al grupului de inițiativă din comuna sa cu care a obținut titlul de ,,Sat European de Tineret 2023".

Ștefan Busuioc-Trandafir este elev în clasa a XI-a la Colegiul Național „Mihai Eminescu" Constanța. Olimpic la engleză, a ales să se implice civic pentru prima dată intrând în Asociația Elevilor din Constanța, unde a fost și vice-președinte. Colaborează cu Societatea Academică din România în proiectele Monitorul Educației și Cetățeni Activi.

Cuprins

Argument....4
Metodologie și limite....5
Politici europene în domeniu....5
Viziune strategică....7
Implementarea componentei de digitalizare a educației din perspectiva Planului Național de Redresare și Reziliență....8
Cadrul juridic pentru digitalizarea educației....9
Perspectivele privind digitalizarea educației în propunerea Legii România Educată pentru învățământul preuniversitar....11
Infrastructură digitală pentru educație: echipamente acordate elevilor și profesorilor....13
Conectivitate în școli și licee. Nici măcar existența unui website funcțional al unității de învățământ nu este o realitate prezentă în întreaga țară....18
Generalizarea treptată a catalogului electronic, dar din ce resurse?....19
Platforme, abonamente și conținut educațional de calitate....20
Implicarea autorităților publice locale în procesul de digitalizare a educației....22
Planuri pentru viitor: continuăm cu digitalizarea?....25
Cum și-au digitalizat Casele Corpului Didactic activitatea în contextul pandemiei (și nu numai)....29
Concluzii....40
Recomandări....42

Argument

După trei ani școlari desfășurați sub însemnul pandemiei, în care au fost experimentate noi modalități de transmitere a cunoașterii, prin tranziția la învățământul digital și hibrid, dar și numeroase investiții în infrastructură și conținut educațional digitale, Societatea Academică din România, prin proiectul Monitorul Educației din România, a realizat un raport de politici publice (policy report) menit să readucă pe agenda publică subiectul educației digitale. În acest demers, pornim de la lecția pandemiei, uitându-ne la ceea ce s-a realizat deja, pentru a putea orienta investițiile viitoare, atât din perspectiva resursei umane, cât și din perspectiva infrastructurii.

O astfel de dezbatere este cu atât mai necesară astăzi, în perspectiva adoptării noului pachet legislativ în domeniul educației și a demarării proiectelor finanțate prin noile programe operaționale, dar și în contextul Planului Național de Redresare și Reziliență.

Fără a avea pretenția exhaustivității pe această temă vastă, dorim să oferim un răspuns pe baza datelor colectate de la instituțiile publice la întrebări precum:

- Câți elevi și profesori au beneficiat de echipamente digitale și câți mai au nevoie? Ce fel de echipamente există acum în interiorul sistemului de învățământ?;
- Cum au fost formați profesorii pentru a preda digital?;
- Cum arată cadrul juridic în privința digitalizării educației și care sunt prevederile incluse în forma noii legi a educației?;
- Cum arată ecosistemul de formare profesională a cadrelor didactice în contextul tranziției digitale?;
- Cum se digitalizează cel mai amplu sistem public din România din perspectivă administrativă?;
- Care sunt planurile inspectoratelor școlare județene și ale CCD-urilor privind continuarea procesului de digitalizare a educației?

Nu în ultimul rând, o dezbatere așezată privind digitalizarea educației preuniversitare este o necesitate pentru viitorul politicilor noastre socio-economice, pentru o societate prosperă și o economie rezilientă. Nu trebuie să trecem prea ușor cu vederea statisticile care ne plasează pe ultimul loc în Uniunea Europeană în privința achiziției de competențe digitale de bază[1], dar nici cele care arată faptul că suntem codași și la capitolul economie și societate digitală[2]. Pentru a ameliora aceste statistici îngrijorătoare, este necesar să internalizăm lecțiile pandemiei, iar în perspectiva adoptării unui nou pachet legislativ în domeniul educației, să participăm la crearea unui cadru legislativ care să permită digitalizarea echitabilă și calitativă a sistemului național de învățământ preuniversitar.

[1] https://www.caleaeuropeana.ro/eurostat-romania-pe-ultimul-loc-in-uniunea-europeana-la-competente-digitale-de-baza/
[2] https://romania.representation.ec.europa.eu/news/indicele-economiei-si-societatii-digitale-desi-2021-raportul-pentru-romania-2021-11-12_ro

Metodologie și limite

În vederea realizării acestui raport, au fost colectate și analizate informații de interes public de la Ministerul Educației, precum și de la toate toate inspectoratele școlare județene și Inspectoratul Școlar al municipiului București, respectiv de la casele corpului didactic (CCD). În total, au fost transmise 85 de cereri formulate în baza Legii 544/2001 prin intermediul aplicației *la Statul la întrebări*, administrată de Societatea Academică din România. De asemenea, au fost analizate bazele de date și informările publice ale Ministerului Educației și ale instituțiilor aflate în subordine/coordonare.

Au fost analizate următoarele perspective cu privire la digitalizarea învățământului preuniversitar în contextul pandemiei și nu numai:

- Infrastructură digitală;
- Prezența școlilor și liceelor în mediul digital, managementul școlarității în mediul digital (catalogul electronic);
- Platforme, aplicații și conținut educațional;
- Colaborarea cu autoritățile publice locale;
- Formarea resursei umane în domeniul pedagogiei digitale;
- Planuri de viitor privind digitalizarea educației în sistemul de învățământ preuniversitar.

Fără a avea pretenția exhaustivității, întrucât nu toate instituțiile publice au furnizat răspunsurile în termenul prevăzut de lege, raportul are misiunea de a orienta dezbaterea publică privind procesul de tranziție la un învățământ digital, echitabil și calitativ, respectiv de a determina Ministerul Educației să realizeze o radiografie proprie, pentru fundamentarea prevederilor sectoriale în noua legislație privind învățământul preuniversitar.

Politici europene în domeniu

În privința *Planului de acțiune pentru educația digitală* (2021 – 2027) al Comisiei Europene, acest document strategic vizează o abordare holistică în conversația privind viitorul politicilor educației digitale. Dezideratul "Transformarea educației pentru era digitală este o sarcină a întregii societăți" demonstrează faptul că există consens la nivel european asupra ideii că nu doar autoritățile sunt responsabile de calibrarea sistemului național de învățământ, astfel încât acesta să fie mai bine adaptat la tranziția digitală. Planul prevede mai multe zone de intervenție, precum:

- Soluționarea lacunelor de conectivitate și a lipsei de echipamente;
- Sprijinirea instituțiilor de educație și formare cu know-how pentru digitalizare favorabilă incluziunii;
- Dezvoltarea unui Cadru european privind conținutul educației digitale;
- Utilizarea proiectelor de cooperare Erasmus pentru a sprijini acțiunile de transformare digitală;
- Dezvoltarea de orientări în materie de etică privind inteligența artificială și utilizarea datelor în cadrul predării și învățării pentru profesori;
- Actualizarea Cadrului european al competențelor digitale;
- Elaborarea unui Certificat european de competențe digitale (EDSC), care să poată fi recunoscut și acceptat de guverne, de angajatori și de alte părți interesate;

- O mai bună monitorizare și sprijinire a colectării de date la nivel transnational privind competențele digitale ale beneficiarilor programelor de educație;
- Dezvoltarea competențelor digitale avansate, inclusiv prin stagii de oportunități digitale;
- Încurajarea participării femeilor la STIM, creșterea participării lor la materiile STEM și TI;
- Instituirea unui Centru european pentru educație digital prin crearea unei rețele de servicii (consiliere privind educația digitală), monitorizarea punerii în aplicare a Planului, sprijinirea colaborării transsectoriale și a schimbului de bune practici pentru învățarea digitală.

În 25 martie 2021, Parlamentul European a adoptat rezoluția *Shaping digital education policy*, care a marcat importanța unui răspuns european coordonat la nevoia de digitalizare accelerată a educației, în contextul pandemiei. În cadrul rezoluției inițiate de europarlamentarul român Victor Negrescu (S&D), sunt prezentate o serie de aspecte care vizează atribuțiile directe ale Comisiei, însă și recomandări pentru statele membre ale Uniunii Europene, precum:

- Armonizarea programelor de finanțare în interiorul statelor membre, în vederea atingerii obiectivelor setate de Digital Education Plan;
- Alocarea a min. 10% din Planul Național de Redresare și Reziliență pentru educație, creșterea cheltuielilor publice pentru sistemul educațional în toate statele membre;
- Utilizarea fondurilor europene, mai ales cele prevăzute în facilitatea PNRR, pentru creșterea accesului la infrastructură de calitate, care să permită accesul la educație de calitate în mediul digital;
- Cooperarea între statele membre ale Uniunii Europene pentru a schimba bune practici în vederea digitalizării accelerate a educației;
- Capacitarea Guvernelor pentru ca ele să asigure nu doar acces la infrastructură digitală de înaltă calitate, dar și acces la resurse educaționale deschise / software de încredere;
- Implementarea de programe dedicate pentru a crește numărul absolvenților în domeniul IT;
- Alocarea de fonduri suplimentare din Fondul Social European pentru îndeplinirea obiectivelor setate de Garanția Europeană pentru copii, inclusiv pentru a crește nivelul competențelor digitale ale acestora;
- Cooperarea cu organizațiile societății civile pentru a garanta digitalizarea echitabilă a educației și pentru persoanele cu dizabilități.

În iunie 2021, Consiliul Uniunii Europene adopta Garanția Europeană pentru Copii, în care erau trasate, de asemenea, o serie de recomandări adresate statelor membre, inclusiv cu privire la asigurarea dreptului la educație digitală, pornind de la recunoașterea stării de fapt: ,,Multor copii care trăiesc în gospodării lipsite de sprijin familial, competențe sau echipamente adecvate le-a fost greu să învețe la distanță, în aceeași situație fiind și copiii care locuiesc în zone izolate sau rurale cu infrastructură digitală inadecvată".

O recomandare concretă vizează asigurarea accesului echitabil la elemente de infrastructură, precum: ,,În scopul garantării accesului efectiv și gratuit al copiilor aflați în dificultate la educație și îngrijire timpurie, la educație și activități școlare și la cel puțin o masă sănătoasă în fiecare zi de școală, statele membre sunt încurajate:

(h) să ofere conectivitate de mare viteză, servicii digitale și echipamente adecvate necesare învățării la distanță, pentru a asigura accesul la conținut educațional online".

Viziune strategică

Strategia pentru digitalizarea educației din România 2021-2027 – SMART-Edu s-a aflat în consultare publică în perioada 18 decembrie 2020 – 15 februarie 2021, însă aceasta nu s-a materializat sub forma unui ordin de ministru sau a unui plan de activități aprobat prin hotărâre de Guvern. Strategia reprezintă rezultatul celui mai amplu proces de consultare publică și dezbatere privind digitalizarea educației din România, fiind realizată în urma unui proces de construcție al mai multor grupuri de lucru unde au fost reprezentate principalele sectoare precum cel al societății civile, industria, reprezentanți ai elevilor, studenților, profesorilor, mediul academic și cel de business.

Axele prioritare ale strategiei SMART-Edu vizau:

- Dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și studenților;
- Curriculum școlar pentru meserii emergente;
- Educația digitală pe tot parcursul vieții;
- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru educație digitală;
- Infrastructură și resurse tehnologice digitale;
- Conectivitate;
- Crearea de resurse educaționale deschise;
- Securitate cibernetică, protecția datelor, siguranța online și etica IT.

Într-un răspuns furnizat Societății Academice din România în mai 2022, Ministerul Educației afirmă, referitor la implementarea Strategiei pentru digitalizarea educației, următoarele:

Direcția Generală România Educată și structurile Ministerului Educației au inițiat implementarea și au realizat:

- publicarea în Monitorul Oficial a ordinului pentru aprobarea standardelor de echipare a unităților de învățământ preuniversitar cu echipamente tehnologice, aprobă standardele echipamentelor tehnologice pentru dotarea laboratoarelor de informatică și a sălilor de clasă din unitățile de învățământ preuniversitar în vederea asigurării calității activităților educaționale digitale/virtuale, standardele de echipare a Smart Lab-urilor educaționale din unitățile de învățământ preuniversitar, caracteristicile generale ale dispozitivelor și ale softurilor preinstalate utilizate de elevi și profesori în activitățile educaționale digitale/virtuale;

- draftul ordinului privind competențele digitale pentru cadrele didactice;

- draftul Ghidului privind digitalizarea universităților;

Cu privire la crearea cadrului juridic pentru formarea cetățenilor în vederea dobândirii de meserii emergente, o componentă cheie în strategia antemenționată, tot Ministerul Educației afirmă următoarele: Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) verifică și validează orice nouă calificare care privește meseriile emergente, indiferent de natura sau domeniul acestora. De asemenea, tot ANC a elaborat un proiect de HG complementar acestui demers, document ce poate fi consultat aici.

Implementarea componentei de digitalizare a educației din perspectiva Planului Național de Redresare și Reziliență

Planul Național de Redresare și Reziliență înseamnă, printre altele, 700 de milioane de euro pentru digitalizarea educației, astfel încât 5300 de școli vor avea laboratoare informatice complete și 1100 smart labs.

Una dintre reformele prevăzute în Planul Național de Redresare și Reziliență vizează adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației (C15 - R5), având următoarele jaloane/ținte:

- Intrarea în vigoare a Ordinului ministerial (MO) pentru asigurarea unor standarde de echipare a școlilor cu echipamente tehnologice și resurse pentru scop educațional online și pentru asigurarea unui impact durabil al investițiilor propuse. Această țintă avea drept termen de implementare primul trimestru al anului 2022;

Deși ordinul de ministru a fost elaborat, ținta fiind marcată din perspectiva Comisiei Europene, societatea civilă nu a fost consultată cu privire la standarde, astfel încât putem aprecia că Legea transparenței decizionale nu a fost respectată, fapt subliniat și aici.

- Intrarea în vigoare a legii care stabilește profilul viitorului cadru didactic privind competențele digitale și modalitatea de evaluare a competențelor digitale în cadrul examenelor de grad didactic. Această țintă a avut drept termen de implementare al doilea trimestru al anului 2022, însă dispoziția nu a intrat încă în vigoare și nu este promovată;
- Intrarea în vigoare a legii de instituire a Cadrului național de referință pentru competențe digitale în învățământul preuniversitar, care trebuie realizată până în cel de-al doilea trimestru al anului 2024.

PNRR înseamnă, de asemenea, fonduri importante pentru asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru școli (I9) în valoare de 478.5 milioane de euro, după cum urmează:

- 5200 de școli cu noi laboratoare de informatică, echipate complet, după standardele naționale, până în 2024;
- min. 3600 de școli cu infrastructură și echipamente tehnologice noi, în conformitate cu standardele naționale, până în 2024;
- min. 1100 smart lab-uri până în 2025.

De asemenea, pentru echiparea laboratoarelor de informatică din unitățile de învățământ profesional și tehnic (ÎPT), PNRR prevede 16.36 milioane de euro. 909 de astfel de școli vor fi dotate cu infrastructură și instrumente digitale pentru predare. Această investiție trebuie realizată până în 2023.

O altă investiție prevăzută în PNRR vizează realizarea unei platforme electronice de evaluare online a elevilor până în 2024, în valoare de 78.59 milioane de euro, dar și nu mai puțin de 67 de mii de resurse educaționale deschise (materiale didactice) dezvoltate până în 2025.

Cadrul juridic pentru digitalizarea educației

a) Legislația primară

Este binecunoscut faptul că, încă din 2011, de la intrarea în vigoare a Legii educației naționale nr. 1, Ministerul Educației era obligat să realizeze Biblioteca școlară virtuală, respectiv Platforma școlară de e-learning, acestea fiind și primele instrumente menite să accelereze procesul de digitalizare a educației. Astfel, articolul 70 prevede, la alin. (2), (3) și (4) următoarele:

,,(2) Se înființează Biblioteca Școlară Virtuală și Platforma școlară de e-learning, care includ programe școlare, exemple de lecții pentru toate temele din programele școlare, ghiduri metodologice, exemple de probe de evaluare. Aceste resurse digitale vor fi protejate de Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Educației și Cercetării obținând dreptul de publicare din partea autorilor, astfel încât aceste resurse să fie accesibile permanent și gratuit oricărui elev sau profesor.

(3) Unitățile de învățământ utilizează platforma școlară de învățare pentru a acorda asistență elevilor în timpul sau în afara programului școlar ori pentru cei care, din motive de sănătate, temporar, nu pot frecventa școala.

(4) Înființarea, gestiunea și îmbogățirea permanentă a Bibliotecii Școlare Virtuale și a Platformei școlare de e-learning intră în responsabilitatea Ministerului Educației și Cercetării".

Legea 109/2020 completează acest articol, atribuind Ministerului Educației obligația de a asigura elementele de infrastructură care fac posibilă conectarea elevilor și profesorilor la Biblioteca școlară virtuală și la Platforma școlară de e-learning, după cum urmează:

,,(2^1) Ministerul Educației și Cercetării asigură elevilor și profesorilor infrastructura necesară, constând în dispozitive și acces la internet, pentru accesarea Bibliotecii Școlare Virtuale, Platformei școlare de e-learning și a altor platforme educaționale agreate".

În aceeași legislație primară, observăm că, deși nu există alte prevederi privind digitalizarea procesului educațional, sunt prevăzute competențele digitale drept parte integrantă a curriculumului național. În Legea educației naționale nr. 1/2011, competențele digitale sunt prevăzute a fi evaluate și la **Evaluarea Națională**, examen susținut de către elevi la finalizarea ciclului gimnazial, fapt evidențiat la articolul 74, alin. (5):

,,(5) La finalul clasei a VIII-a, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației și Cercetării, se realizează o evaluare națională obligatorie a tuturor absolvenților. Rezultatele evaluării se exprimă printr-un punctaj, similar testelor internaționale. Evaluarea se realizează prin următoarele probe:

a) o probă scrisă la limba și literatura română;

b) o probă scrisă la limba maternă;

c) o probă scrisă transdisciplinară la matematică și științe;

d) o probă scrisă la o limbă de circulație internațională;

e) o probă practică de utilizare a calculatorului, susținută în timpul anului;

f) o probă orală transdisciplinară de evaluare a competențelor civice și sociale, susținută în timpul anului".

Formal, competențele digitale nu au fost evaluate vreodată în cadrul acestui examen național, probele unice fiind cea de limba și literatura română, respectiv cea de matematică.

În privința examenului de Bacalaureat, competențele digitale se evaluează în cadrul probei D, definită astfel în legea ordinară: **proba D de evaluare a competențelor digitale**. Rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență, în raport cu standardele europene recunoscute în domeniu. Elevii care promovează, pe parcursul învățământului preuniversitar, examene cu recunoaștere europeană pentru certificarea competențelor digitale au dreptul la recunoașterea și la echivalarea rezultatelor obținute la aceste examene, la cerere și conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării.

b) Legislația secundară

Închiderea școlilor și tranziția la învățământul la distanță (online) în martie 2020 a determinat apariția unor schimbări în legislația secundară care să facă posibilă continuarea procesului educațional în condițiile epidemiologice specifice pandemiei.

În actualul Regulament-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, intrat în vigoare la 1 septembrie 2022, există următoarele referințe cu privire la desfășurarea unor procese conexe în regim online:

Art. 18, alin. (6)) În situaţii obiective, cum ar fi calamităţi, intemperii, epidemii, pandemii, alte situaţii excepţionale, <u>şedinţele consiliului de administraţie se pot desfăşura online/hibrid</u>, prin mijloace electronice de comunicare, în sistem de videoconferinţă.

Art. 54, alin (12) În situaţii obiective, cum ar fi calamităţi, intemperii, epidemii, pandemii, alte situaţii excepţionale, <u>şedinţele consiliului profesoral se pot desfăşura online</u>, prin mijloace electronice de comunicare, în sistem de videoconferinţă, conform unei proceduri stabilite la nivelul unităţii de învăţământ.

Art. 57, alin. (4) În situaţii obiective, cum ar fi calamităţi, intemperii, epidemii, pandemii, alte situaţii excepţionale, <u>şedinţele consiliului clasei se pot desfăşura online</u>, prin mijloace electronice de comunicare în sistem de videoconferinţă.

Art. 67, alin. (1) Pentru realizarea unei comunicări constante cu părinţii sau reprezentanţii legali, profesorul diriginte stabileşte, în acord cu aceştia, lunar, o întâlnire pentru prezentarea situaţiei şcolare a elevilor, pentru discutarea problemelor educaţionale sau comportamentale specifice ale acestora. În situaţii obiective cum ar fi: calamităţi, intemperii, epidemii, pandemii, alte situaţii excepţionale, <u>aceste întâlniri se pot desfăşura online</u>, prin mijloace electronice de comunicare, în sistem de videoconferinţă.

Art. 72, alin. (4) – atribuțiile comisiei pentru mentorat didactic, lit. g) consiliază cadrele didactice în procesul de predare-învăţare-evaluare, inclusiv în <u>sistem blended learning/online</u>;

Art. 172, alin. (6) În situaţii obiective, cum ar fi calamităţi, intemperii, epidemii, pandemii, alte situaţii excepţionale, <u>şedinţele consiliului reprezentativ al părinţilor se pot desfăşura online</u>, prin mijloace electronice de comunicare, în sistem de videoconferinţă.

Din nefericire, prevederile care fac referire la desfășurarea unor procese în regim online se limitează la cele cu un caracter pur administrativ (organizarea unor ședințe/întruniri de comisii și consilii), în timp ce perspective precum generalizarea modelului blended learning în învățământul preuniversitar sunt prea puțin exploatate. Mai mult, nu se face referire la rolul unor instrumente consacrate în legislația

primară – Biblioteca școlară virtuală și Platforma școlară de e-learning în organizarea procesului educațional, la metodele prin care acestea vor fi utilizate etc.

Din perspectiva funcțională: Încă din 2021, la nivelul Ministerului Educației funcționează în cadrul Direcției Strategii pentru Implementarea Viziunii România Educată Unitatea de Politici pentru Digitalizarea Educației, fapt evidențiat de Regulamentul de Organizare și Funcționare al Ministerului Educației. Potrivit acestui document, Unitatea pentru Digitalizarea Educației are atributul de a realiza o Strategie pentru Digitalizarea Educației, care nu a fost realizată până la momentul publicării acestui raport.

De asemenea, unitatea trebuie să îndeplinească următoarele funcții și roluri:

,,a) elaborează conceptele-cheie menite a genera o școală modernă, accesibilă, bazată pe resurse și tehnologii digitale din perspectiva Viziunii România Educată;

b) elaborează Strategia de Digitalizare a Educației, în colaborare cu Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Autoritatea pentru Digitalizarea României și cu alte instituții abilitate;

c) stabilește planurile de implementare ale strategiei și coordonează implementarea acestora;

d) monitorizează și evaluează modul de îndeplinire a măsurilor prevăzute de Strategia de Digitalizare a Educației;

e) elaborează analize, sinteze, puncte de vedere și oferă feedback privind: asigurarea infrastructurii digitale și a tehnologiilor emergente pentru acces la o educație incluzivă și de calitate; utilizarea resurselor și a tehnologiilor digitale; dezvoltarea competențelor digitale pentru tranziția digitală către o societate competitivă, centrată pe dezvoltare durabilă, echitate socială și reziliență; alfabetizarea digitală și utilizarea resurselor educaționale deschise; combaterea dezinformării;

f) sprijină inițiativele necesare creării unui ecosistem educațional digital – mediu de înaltă performanță respectând etica digitală, protecția datelor personale, securitatea cibernetică, analiza de date ș.a.;

g) promovează parteneriate cu mediul economic și social în domeniul de referință al unității – digitalizarea educației;

g) asigură cooperarea inter-instituțională pentru implementarea de programe și proiecte complexe, finanțate de la bugetul de stat sau din fonduri externe, pentru educația digitală;

h) reprezintă ministerul, în ceea ce privește digitalizarea educației, în grupuri de lucru/comisii interinstituționale, la conferințe, reuniuni interne și internaționale”[3].

Perspectivele privind digitalizarea educației în propunerea Legii România Educată pentru învățământul preuniversitar

Potrivit legii privind învățământul preuniversitar, lansată în consultare publică în iulie 2021 și care vizează implementarea viziunii strategice România Educată, Ministerul Educației ar putea avea următoarea atribuție în vederea asigurării procesului de digitalizare a învățământului:

- coordonează, prin structuri de specialitate, după caz, funcţionarea optimă a Platformei şcolare de e-learning, a Bibliotecii Şcolare Virtuale, a Sistemului Integrat de Management al Școlarității,

[3] ROF Ministerul Educației https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2021/Transparenta/ROF%20ME%202021.pdf

platformele care susțin organizarea evaluărilor și examenelor naționale, platformele prin care se organizează mobilitatea personalului didactic și salarizarea acestuia, precum și alte platforme care susțin desfășurarea în condiții optime a activităților specifice sistemului național de învățământ;

- Ministerul Educaţiei, prin DJIP/DMBIP, asigură elevilor şi profesorilor din învățământul de stat infrastructura și dispozitivele utilizate în sălile de clasă necesare pentru accesarea materialelor digitale de învățare.

De asemenea, pentru susținerea procesului de digitalizare, este prevăzută înființarea unei noi instituții cu rol dedicat.

Art. 94, alin. (6) Se înființează Unitatea Executivă pentru Suport, Mentenanță și Asistență Tehnică pentru Digitalizare, denumită în continuare UESMATD, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Educației, cu finanțare de la bugetul de stat și din venituri proprii, cu responsabilități în formarea utilizatorilor de tehnologie digitală din sistemul național de învățământ preuniversitar, digitalizarea proceselor și asistență în furnizarea de soluții pentru probleme informatice la nivel hardware și software, în condițiile prevăzute de lege. Organizarea și funcționarea UESMATD se aprobă prin hotărâre de Guvern inițiată de Ministerul Educației.

Marea majoritate a prevederilor care vizează digitalizarea în interiorul sistemului național de învățământ face referire la automatizarea unor procese administrative, precum implementarea portofoliului personal educațional al elevului pe suport digital, respectiv standardizarea și administrarea evaluărilor și examenelor naționale în format digital începând cu anul școlar 2027 - 2028:

Art. 61, alin. (8) Portofoliul personal educațional poate fi realizat și pe suport digital, în cadrul sistemului integrat de management al școlarității, administrat de Ministerul Educației. Elevul major sau părinții/reprezentantul legal ai elevului minor controlează caracterul public sau confidențial al informațiilor cuprinse în portofoliu.

Art. 71, alin. (3) Ministerul Educației, prin Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare, asigură cadrul legal pentru generalizarea și standardizarea evaluării, astfel încât începând cu anul școlar 2027-2028, toate evaluările și examenele naționale să fie în integralitate standardizate și administrate în format digital.

Cele opt domenii de competențe-cheie care determină profilul de formare a elevului, între care se află și competențele digitale, sunt menținute în cadrul curriculumului național pentru învățământul primar și secundar inferior (art. 67, alin. (1), lit. d).

În vederea evaluării acestor competențe, instrumentele prevăzute în lege sunt limitate, proba de evaluare a competențelor digitale în cadrul examenului național de Bacalaureat nefiind nici acum prevăzută ca eliminatorie / cu o miză mai mare decât în prezent:

Art. 75, alin. (4) Examenul național de bacalaureat constă în susținerea următoarelor probe:

C - proba de evaluare a competențelor digitale. Rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență, în raport cu standardele europene recunoscute în domeniu. Elevii care promovează, pe parcursul învățământului preuniversitar, examene cu recunoaștere europeană pentru certificarea competențelor digitale au dreptul la recunoașterea și la echivalarea rezultatelor obținute la aceste examene, la cerere și conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației;

Art. 76, alin. (3) Absolvenţilor de liceu care au susţinut probele B și C prevăzute la art. 75 alin. (4) li se eliberează certificate care atestă nivelul de competenţă lingvistică, respectiv nivelul de competenţă digitală. Eliberarea acestor certificate nu este condiţionată de promovarea probelor scrise și practice prevăzute la art. 75 alin. (4).

În privința dezvoltării profesionale a cadrelor didactice inclusiv din perspectiva utilizării noilor tehnologii în procesul educațional, sunt prevăzute:

Art. 151, alin. (5) Dezvoltarea profesională a personalului didactic, de conducere, de îndrumare şi control şi recalificarea profesională se bazează pe profilul cadrului didactic și sunt fundamentate pe standardele profesionale pentru profesia didactică, standarde de calitate şi competenţe profesionale şi au următoarele finalităţi generale:

e) dobândirea de competențe digitale și de predare prin instrumente digitale pentru utilizarea noilor tehnologii și a resurselor educaționale deschise;

Este prevăzută, de asemenea, înființarea unui post de profesor documentarist pentru digitalizare în centrele de documentare şi informare.

În termen de 8 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, se presupune ca Ministerul Educației va iniția hotărârea de Guvern privind aprobarea Strategiei naționale pentru digitalizarea educației și dezvoltarea competențelor digitale în rândul comunității educaționale. Este de menționat că, deși procesul de consultare privind Strategia SMART-Edu a fost finalizat în februarie 2021, Ministerul Educației nu a revenit cu forma sa consolidată.

Cadrul legislativ propus nu reușește, însă, să orienteze politica privind digitalizarea educației din perspectiva utilizării tehnologiei la clasă, a implementării modelului de învățare hibridă și a evaluărilor periodice asupra nivelului de competențe digitale de bază și avansate (unde România ocupă un rușinos ultim loc în clasamentul european). În privința stimulării participării profesorilor la procesul de digitalizare a educației, care ar fi putut conferi o dimensiune participativă asupra demersului, în lege este prevăzut un singur tip de incentive, anume o diplomă pentru inovare și digitalizare în educație care poată fi acordată de Ministrul Educației (conform art. 184 al propunerii legislative).

Infrastructură digitală pentru educație: echipamente acordate elevilor și profesorilor

Principalele valuri de achiziții de echipamente digitale pentru elevi și profesori au fost realizate în primăvara anului 2020, prin intermediul programului guvernamental *Școala de acasă* (tablete școlare), proiectul ROSE (laptopuri), programul Euro200 (calculatoare), Programul Operațional pentru Competitivitate (POC – tablete, laptopuri, alte dotări). La momentul respectiv, potrivit unui studiu realizat de IRES, 900.000 de elevi[4] erau privați de accesul la echipamente digitale, așadar nevoia a fost suplinită prin donații individuale sau ale unor companii, dar și prin intervenția autorităților publice locale. Potrivit răspunsurilor inspectoratelor școlare județene, au fost obținute următoarele tipuri de echipamente:

[4] https://www.hotnews.ro/stiri-educatie-23984103-scoala-online-vreme-pandemie-peste-900-000-elevi-din-invatamantul-preuniversitar-din-romania-adica-32-nu-acces-individual-dispozitiv-dedicat-functional-studiu-ires.htm

- ISJ Alba: 7928 dispozitive pentru elevi, din care 5942 tablete. De asemenea, s-au realizat următoarele dotări tehnologice pentru sălile de clasă: videoproiector și ecran de proiecție: 198 buc (78 buc. prin Ministerul Educației), camera web 1470 buc. (930 buc. prin Ministerul Educației), PC-uri: 348 buc, imprimante/multifuncționale: 54 buc., tablete grafice: 229 buc;

- ISJ Arad: 10756 echipamente digitale pentru elevi, din care 8878 tablete, 1878 laptopuri. 856 profesori au primit echipamente digitale, iar alte dotări tehnologice pentru clasele din județ includ 213 table interactive primite;

- ISJ Argeș: 8946 echipamente digitale primite, din care 7181 tablete și 1665 laptopuri.

ISJ Argeș a achiziționat și a distribuit, în cadrul Programului Operațional Capital Uman, 120 de laptopuri pentru dotarea sălilor de clasă. ISJ a depus o cerere de finanțare în cadrul Programului Operațional Competitivitate, care a fost admisă după etapa de verificare administrativă și a eligibilității, precum și după etapa de evaluare tehnico-economică, prin care a prevăzut achiziția a 152 table interactive, 42 routere wireless, 42 ecrane de proiecție tip suport trepied, 100 ecrane de proiecție tip suport perete, 10 camere webconferință, 139 proiectoare, necesare desfășurării activității didactice. Totodată, ISJ Argeș a recepționat și a distribuit unităților de învățământ din județ 182 de camere videoconferință și 154 de table interactive, achiziționate de UMPFE a Ministerului Educației în cadrul proiectului ROSE. Nu au existat solicitări suplimentare din partea elevilor pentru dispozitive digitale;

- ISJ Bacău: 22421 echipamente digitale pentru elevi, din care 19491 tablete, 1592 laptopuri și 56 de smartphone-uri. 447 elevi și 135 de profesori mai au nevoie de echipamente, iar suplimentar s-au realizat următoarele dotări tehnologice pentru clase:

- 196 de table interactive, din care 70 prin Ministerul Educației, 16 din donații și 110 din fonduri europene;

- 135 videoproiectoare, din care 12 prin donații, 24 de la autoritățile locale și 99 din fonduri europene;

- 118 camere web videoconferințe toate prin Ministerul Educației;

- 206 laboratoare pentru disciplinele TIC şi informatică (100 urban şi 106 rural);

- ISJ Bihor: 12163 echipamente digitale pentru elevi, incluzând 6391 tablete pentru uz școlar de la Ministerul Educației și 1855 laptopuri. 9795 elevi din județul Bihor au în continuare nevoie de echipamente digitale;

- ISJ Bistrița-Năsăud: 17466 echipamente digitale pentru elevi, din care 16889 tablete, 577 laptopuri, 2961 echipamente digitale pentru profesori (tablete Vonino, Huawei, laptopuri Fujitsu, Lenovo, HP, LG). 4280 elevi încă au nevoie de echipamente digitale și 433 profesori. La nivelul unităților de învățământ, au fost realizate și următoarele dotări: Sisteme Desktop + Monitoare, Sistem All-in-One, Table interctive, Camere web pentru săli de conferință, Proiectoare, ecrane de proiecție pentru perete, ecrane proiecție pe trepied, routere wireless, extindere de rețea wi-fi;

- ISJ Botoșani: 14776 echipamente digitale pentru elevi, din care 13250 tablete și 1501 laptopuri. 8966 elevi și 1972 profesori încă au nevoie de echipamente digitale. Dotările realizate la nivelul școlilor sunt, potrivit instituției: calculatoare, laptopuri, routere WiFi, adaptoare USB, camere Web, scannere, table interactive SMART, videoproiectoare, TV, tablete grafice, conexiune la internet;

- ISJ Buzău: 7716 echipamente digitale pentru elevi, din care 6225 tablete și 1205 laptopuri, 200 echipamente digitale pentru profesori. 573 elevi și 7 profesori încă au nevoie de echipamente digitale. Au fost realizate și următoarele dotări tehnologice suplimentare: cameră videoconferință (115), tablă interactivă (171);

- ISJ Călărași: 8085 echipamente digitale pentru elevi, din care 5651 tablete și 2434 laptopuri, 951 echipamente digitale pentru profesori. Au fost achiziționate 500 de camere web și 63 de table interactive. 4629 elevi nu au primit echipamente digitale și dispun doar de telefoane care le permit conectarea la internet;

- ISJ Caraș-Severin: 8593 echipamente digitale pentru elevi, din care 5904 tablete și 659 laptopuri. Pentru clase, s-au achiziționat 2000 de camere web, 102 table interactive, sisteme videoconferință. 2282 elevi și 9 profesori nu au primit echipamente digitale de niciun fel;

- ISJ Cluj: 8277 echipamente digitale pentru elevi, din care 6613 tablete. Potrivit instituției, ISJ Cluj a realizat centralizări periodice cu privire la necesarul de echipamente IT, de la nivelul rețelei școlare a județului Cluj și a procedat la repartizarea acestor nevoi pe linii de finanțare, în scopul achiziționării echipamentelor necesare desfășurării procesului educațional în mediul online, prin intermediul platformelor educaționale. În acest sens, au fost distribuite în 50 de școli echipamente achiziționate de către minister, prin fonduri guvernamentale (4723 de tablete), au fost distribuite în 19 școli echipamente achiziționate de către ISJ Cluj, prin fonduri guvernamentale (1890 de tablete), în 39 de licee au fost distribuite un număr de 1664 de laptopuri, 129 table interactive, 224 sisteme integrate audio-video, prin proiectul ROSE.

- ISJ Constanța: 13850 echipamente digitale pentru elevi, din care aprox. 11030 tablete.

La nivelul sălilor de clasă, s-au realizat și următoarele dotări: sisteme All-In-One (pentru fiecare clasa si laborator), camere supraveghere wireless cu microfon tip videoconferință, videoproiectoare, ecrane de proiectie (cu tip suport trepied), ecrane de proiectie (cu tip suport perete), table sisteme tablă interactivă și videoproiector, camere web, camere pentru streaming, routere, switch-uri, imprimante, table interactive, camere de videoconferință. ISJ CT susține că se află în imposibilitate de a estima nr. persoanelor ce necesită echipament digital (elevi și profesori).

- ISJ Covasna: 15883 echipamente digitale pentru elevi, din care 14571 tablete.

Potrivit răspunsului oficial al instituției, ,,au fost distribuite aproximativ 10.000 de tablete pentru a susține învățământul online. Ce mai mare număr de tablete a fost distribuit școlilor din zone defavorizate (Araci, Herculian, Belin, Brăduț, Hăghig). Dintre acestea, 1316 tablete, precum și 218 laptopuri au fost obținute prin finanțare MEC, conform HG 756/2020, iar 3473 de tablete au fost distribuite prin programul Școala de acasă. Prin proiectul ROSE, în cele 14 licee din județ înscrise în acest program s-au distribuit 593 de laptopuri. Din raportările unităților de învățământ reiese că școlile au mai achiziționat din fondurile alocate de consiliile locale, din fonduri proprii sau sponsorizări un total de 4571 tablete și 501 de laptopuri. ISJ Covasna a solicitat școlilor o evaluare din punctul de vedere al acoperirii cu semnal Orange și Vodafone, tabletele fiind distribuite conform acestei situații, în funcție de operatorul de internet care poate fi folosit pentru utilizare.

În ceea ce privește echipamentele digitale (tablete, laptopuri, calculatoare) asigurate cadrelor didactice putem menționa că unele autorități locale din județ au oferit sprijin financiar cadrelor didactice pentru achiziționarea de laptopuri/tablete (ex. CL Mun. Sf. Gheorghe a sprijinit financiar cu câte 1500 lei/cadru didactic un număr aproximativ 800 de cadre didactice). Unele unități școlare au oferit cu

împrumut cadrelor didactice laptopuri, tablete, tablete grafice, video proiectoare etc. din dotare, pentru a putea desfășura în cele mai bune condiții procesul instructiv-educativ online.

În vederea digitalizării claselor din județul Covasna au fost asigurate următoarele tipuri de dotări tehnologice: laptopuri, tablete și calculatoare, videoproiectoare, camere web, table interactive, sisteme audio-video conferință, routere, ecrane de proiecție, smart TV, imprimante. Menționăm că toate unitățile școlare au fost dotate cu echipamente digitale de la începutul pandemiei de COVID-19 (100%). Prin proiectul ROSE, în cele 14 licee din județ înscrise în acest program, s-au distribuit 95 de camere video-conferință din 51 table interactive".

La nivelului județului Covasna, există cel puțin 1747 elevi și 576 profesori care nu au primit echipamente digitale, deși au nevoie de aceste în vederea digitalizării procesului educațional.

- ISJ Dâmbovița: 7994 echipamente digitale pentru elevi, din care 6342 tablete. În vederea digitalizării claselor s-au realizat următoarele dotări: laptopuri, desktopuri, tablete, tablete grafice, videoproiectoare, ecrane de proiecție, table interactive, multifuncționale, conexiune la internet prin fibră optică, WiFi. 3347 elevi și 830 profesori nu au primit echipamente digitale pentru continuarea procesului educațional;

- ISJ Dolj: 13637 echipamente digitale pentru elevi, din care 13513 tablete, 36 laptopuri. Dotările suplimentare sunt reprezentate de laptopuri, table inteligente, ecrane inteligente, camere web, routere, soft educațional, achiziționare de licențe;

- ISJ Galați: 16782 echipamente digitale pentru elevi, din care 14123 tablete și 2293 laptopuri. Alte dotări: camere web, webcam conference, echipamente de teleprezență. 8053 elevi mai au nevoie de echipamente digitale, precum și 302 profesori;

- ISJ Giurgiu: 13238 echipamente digitale pentru elevi și 756 echipamente digitale pentru profesori. 14874 elevi încă au nevoie de dispozitive, la fel și 1544 profesori.

- ISJ Gorj: 3672 echipamente digitale pentru elevi, din care 3045 tablete, 569 laptopuri, 58 calculatoare și 361 echipamente digitale pentru profesori;

- ISJ Harghita: 12876 echipamente digitale pentru elevi și profesori. Dotările pentru digitalizarea claselor au fost realizate prin: laptopuri, tablete, table interactive, camere videoconferință, puncte de acces Wi-Fi, tablete pentru elevii dezavantajati, TV smart, proiectoare, sistem digital pentru predarea online/hibrid, desktop-uri. 2744 elevi și 1106 încă au nevoie de echipamente digitale;

- ISJ Hunedoara: 7143 echipamente digitale pentru elevi, din care 5172 tablete, 1704 laptopuri. 2993 elevi și 39 de cadre didactice nu au dispozitive;

- ISJ Ialomița: 33192 dispozitive pentru elevi, din care 9846 tablete și 14636 smartphone-uri. 2349 elevi nu au acces la dispozitive;

- ISJ Iași: 26912 echipamente digitale pentru elevi, din care 25290 tablete. Au mai fost achiziționate și 172 camere pentru videoconferință (Yealink UVC84 USB PTZ Camera) și 136 set-uri de table interctive (Expert 95 Tabla interactiva 95” + suport prindere perete inclus; PT-EXP95 Pen Tray markere interactive; IN116AA Videoproiector Infocus + suport tavan; wireless adapter). 17430 elevi și 1293 cadre didactice nu au primit echipamente digitale.

- ISJ Ilfov: 29762 echipamente digitale pentru elevi, din care 24960 tablete și 1391 laptopuri/calculatoare. Pentru profesori, au fost acordate 332 tablete, 1247 laptopuri și calculatoare, dar

și următoarele dotări: videoproiectoare consolidarea rețelei fixe și wireless laptop-uri sisteme desktop camere web microfoane display-uri interactive boxe. 4400 de elevi și 870 profesori au încă nevoie de dispozitive digitale pentru educație online.

- ISJ Mehedinți: 18032 echipamente digitale pentru elevi, din care 17302 tablete. Au fost acordate și 169 tablete, 354 laptopuri și 11 calculatoare pentru cadrele didactice. În vederea digitalizării claselor din județ la un număr de 46 de unități nu s-a efectuat nicio dotare tehnologică în vederea digitalizarii. La celelalte unități s-au efectuat următoarele dotări tehnologice:

- rețea Wifi în toate sălile de clase;

- laptop și videoproiector în fiecare sală de curs, tablete, table interactive, imprimante în sălile de clasă;

- camere web pentru transmitere online si hybrid;

- camere de videoconferință;

- table interactive, videoproiectoare;

- routere wireless;

- achiziție de imprimantă, dotarea cabinetului de informatică cu 15 calculatoare prin programul "Dam clic pe Romania", tablete pentru toti elevii care au solicitat. În continuare, 3996 elevi și 1028 profesori au nevoie de echipamente digitale.

- ISJ Mureș: 22279 echipamente digitale pentru elevi, din care 20413 tablete și 1808 laptopuri, 58 de calculatoare. Au fost acordate și 1733 echipamente digitale pentru profesori. 20952 elevi și 4216 profesori mai au nevoie de echipamente digitale.

- ISJ Neamț: 8505 echipamente digitale pentru elevi și 523 pentru profesori. Pe lângă acestea, au fost obținute laptopuri, table interactive, montare videoproiectoare, extinderea rețea internet, tablete, camere web, routere wireless, calculatoare cu monitoare, cablare cu structură rețea. 7717 elevi și 1620 profesori încă au nevoie de echipamente digitale;

- ISJ Olt: 9755 echipamente digitale pentru elevi, in care 9184 tablete și 570 laptopuri, 1 computer. Au fost achziționate și 639 tablete, laptopuri și PC-uri pentru profesori, dar și table inteligente, calculatoare, videoproiectoare, rețele WiFi pentru clase. 4561 elevi și 938 cadre didactice mai au nevoie de echipamente digitale.

- ISJ Sălaj: 7000 dispozitive digitale pentru elevi, din care 6700 tablete;

- ISJ Satu Mare: 6770 echipamente digitale pentru elevi, din care 6130 tablete și 640 laptopuri. 10% dintre elevii județului Satu Mare nu dispun de echipamente digitale.

De la începutul pandemiei de COVID-19, profesorilor din județul Satu Mare le-au fost livrate 576 de echipamente. Dintre acestea, 36 au fost obținute din donații, 196 de la Ministerul Educației și 344 de la autorităţile publice locale.

În vederea digitalizării claselor din județul Satu Mare, s-au realizat următoarele dotări tehnologice (IT): videoproiectoare, multifuncționale, camere web, boxe, ecrane de proiecție, table interactive, tablete grafice, Smart TV, laboratoare virtuale, routere etc.;

- ISJ Sibiu: 5771 tablete acordate, iar 3393 elevi au încă nevoie de echipamente digitale;

- ISJ Suceava: 18624 echipamente digitale pentru elevi, din care 4010 tablete și 242 laptopuri. Pentru profesori, au fost obținute 2182 echipamente digitale. 12380 elevi și 1690 profesori au încă nevoie de echipamente digitale.

- ISJ Teleorman: 11499 echipamente digitale pentru elevi, din care 6259 tablete și 224 laptopuri, 459 echipamente digitale pentru profesori. Pe lângă acestea, au fost efectuate următoarele dotări: extinderea reţelei de internet pentru a avea internet în fiecare sală de clasă, dotarea cu calculatoare desktop și laptop, table interactive, tablete, videoproiectoare, camere audio-video. 4340 elevi și 1093 profesori au încă nevoie de echipamente digitale.

- ISJ Timiș: 14082 echipamente digitale pentru elevi și profesori, din care 9831 tablete și 3642 laptopuri;

- ISJ Tulcea: 10036 echipamente digitale pentru elevi și 814 pentru profesori, precum și următoarele dotări pentru școli: table inteligente, camere de luat vederi și internet de înaltă viteză, calculatoare în săli de clasă, laptopuri, table interactive, videoproiectoare, tablete grafice, routere, scanere, ecrane de proiecție, camere videoconferinţă, PC-uri conectate la internet în sălile de clasă, sisteme All-in-one, scanere cu cameră video și microfon, camere digitale, unități centrale, imprimante, copiatoare multifuncţionale (color, alb-negru) suplimentarea abonamentelor la internet și a numărului de routere din unităţi pentru un semnal internet mai bun la clase, înlocuirea echipamentelor uzate din clase cu altele noi (PC-uri, laptopuri, videoproiectoare, unități centrale);

- ISJ Vâlcea: 3332 echipamente digitale pentru elevi (tablete), 306 laptopuri și 1213 camere web pentru profesori;

- ISJ Vrancea: 5806 echipamente digitale pentru elevi și 1003 pentru profesori. 7320 elevi și 84 de profesori au nevoie de echipamente digitale;

- ISMB: 7892 tablete furnizate de Ministerul Educației pentru elevi și 3440 laptopuri, camere web și tablete interactive pentru profesori.

Conectivitate în școli și licee. Nici măcar existența unui website funcțional al unității de învățământ nu este o realitate prezentă în întreaga țară

Răspunsul primit de la Inspectoratul Școlar Județean Bihor este destul de elocvent în privința realizării unei radiografii a prezenței unităților de învățământ preuniversitar în spațiul digital: instituția nu are o astfel de centralizare privind numărul școlilor și liceelor care au un website funcțional, deoarece legea nu obligă unitățile de învățământ să aibă o pagină de internet funcțională.

În Caraș-Severin, de pildă, doar jumătate dintre școli au un website funcțional, potrivit răspunsului instituției. În Covasna, 59 din 77 școli au un website funcțional. În Dolj, 85% dintre unitățile de învățământ preuniversitar dețin o astfel de facilitate. Din totalul de 216 unități de învățământ preuniversitar de stat din judeţul Iași cu personalitate juridică (100 în mediul urban și 116 în mediul rural), 197 au un website funcțional. Dintre acestea, 92 sunt situate în mediul urban și 105 în mediul rural. Din totalul de 131 de unități școlare din județul Satu Mare, 9 nu dispun de un website funcțional.

În județul Vâlcea, procentul școlilor cu o prezență pe internet sub forma unui site este de 87%. Inspectoratul Școlar al Municipiului București a răspuns la această întrebare astfel: ,,cea mai mare parte a unităților de învățământ din municipiul București dispune de website funcțional/pagină de Facebook, pentru menținerea comunicării cu beneficiarii actului educațional".

Inspectoratele care au afirmat faptul că toate școlile dețin un website funcțional provin din județele Sibiu, Cluj, Călărași, Bacău, Argeș.

Generalizarea treptată a catalogului electronic, dar din ce resurse?

48,47 milioane de euro (100% fonduri europene) au fost destinate realizării catalogului școlar electronic, disponibil gratuit pentru toate școlile din România. Proiectul Sistemul informatic de management al școlarității (SIMS – Catalogul Electronic) care conține generalizarea instrumentului a fost semnat în 2019 și avea o durată de implementare de 3 ani, fiind inclus în Programul Operațional Competitivitate 2014 – 2020 pentru ultimul exercițiu bugetar european.

La ora actuală, Ministerul Educației nu a demarat nici măcar licitația pentru realizarea catalogului electronic, la 3 ani de la semnarea proiectului. Toate semnalele arată că acest proiect nu va fi implementat, prin urmare elevii, părinții și profesorii vor apela la resurse deja existente pe piață pentru a putea beneficia de serviciile de evidență a școlarității.

Totuși, începând cu anul școlar 2021-2022, o serie de școli pilot au putut implementa catalogul școlar electronic în detrimentul celui în format fizic. Ordinul de ministru nr. 5157/2021 care reglementează utilizarea acestui instrument prevede, la articolul 5, faptul că unitățile de învățământ nu pot percepe taxe de la elevi sau reprezentanții legali ai acestora dacă optează pentru utilizarea serviciilor de catalog electronic: ,,Unitățile de învățământ de stat menționate la art. 1 asigură din bugetul propriu sau din fonduri proprii, după caz, achiziționarea programelor/serviciilor de catalog electronic, fiind interzisă solicitarea achitării acestor servicii de către elevi sau reprezentanții legali ai acestora”.

La ora actuală, 742 unități de învățământ folosesc catalogul electronic (de trei ori mai multe școli decât în anul școlar precedent), iar răspunsurile primite din partea inspectoratelor școlare județene evidențiază faptul că în continuare există practica strângerii de fonduri pentru achitarea acestor servicii prin intermediul asociațiilor de părinți (asemenea tradiționalului fond al clasei/școlii, care contravine dreptului la educație gratuită). În unele cazuri, autoritățile publice locale suplimentează finanțarea complementară pentru a sprijini achiziționarea serviciilor de catalog electronic, însă această practică nu este una generalizată. La întrebarea care vizează resursele financiare care fac posibilă garantarea acestor facilități, inspectoratele școlare județene au răspuns astfel:

- ISJ Arad: bugetul unității de învățământ;
- ISJ Argeș: fondurile pentru catalogul electronic vin din surse proprii;
- ISJ Bistrița-Năsăud: colaborare cu autoritățile locale, în vederea achitării acestor servicii, prin asociațiile de părinți;
- ISJ Botoșani: asociația de părinți, bugetul local, UAT;
- ISJ Buzău: fondurile sunt asigurate de către UAT-uri;
- ISJ Călărași: fondurile pentru serviciile de catalog electronic sunt asigurate de către părinți;

- ISJ Caraș-Severin: unitățile de învățământ de stat din județul Caraș-Severin asigură din bugetul propriu sau din fonduri proprii, după caz, achiziționarea programelor/serviciilor de catalog electronic, fiind interzisă solicitarea achitării acestora de către elevi sau reprezentanți legali ai acestora;

- ISJ Constanța: unitățile de învățământ de stat menționate asigură din bugetul propriu sau din fonduri proprii, după caz, achiziționarea programelor/serviciilor de catalog electronic, fiind interzisă solicitarea achitării acestor servicii de către elevi sau reprezentanții legali ai acestora, conform Ordinul nr. 5157/31.08.2021;

- ISJ Dâmbovița: resursele financiare provin de la bugetul local, din fonduri proprii, finanțare complementară, sponsorizare;

- ISJ Dolj: bugetul local;

- ISJ Galați: bugetul local;

- ISJ Giurgiu: bugetul local;

- ISJ Gorj: fonduri proprii ale unității de învățământ preuniversitar;

- ISJ Harghita: din 6 școli care foloseau catalogul electronic, 5 beneficiau de sprijin de la bugetul local și 1 achitau serviciul printr-o sponsorizare;

- ISJ Hunedoara: cele care nu sunt gratuite sunt finanţate de ME sau autoritățile publice locale. Colaborarea cu autoritățile locale;

- ISJ Iași: reprezentanţii unităţilor administrativ teritoriale din judeţul Iași au fost receptivi și au dorit să se implice în dotarea școlilor. Unii au avansat sume din bugetul propriu, alții au depus proiecte POC în noiembrie 2020. O parte dintre cererile de finanțare POC au fost aprobate în 2021, altele sunt cu statut de rezervă;

- ISJ Mehedinți: serviciile catalogului electronic folosite de cele două şcoli sunt plătite din fonduri proprii;

- ISJ Mureș: venituri proprii sau bugetul local;

- ISJ Sibiu: surse de finanțare proprii;

- ISJ Suceava: finanțare de bază, finanțare complementară, primărie, software gratuit, asociația de părinți;

- ISJ Teleorman: fondurile proprii ale școlii;

- ISJ Timiș: bugetul local sau bugetul asociației de părinți;

- ISJ Tulcea: serviciile catalogului electronic sunt plătite prin bugetul local și resurse extrabugetare;

- ISJ Vrancea: bugetul de stat

Platforme, abonamente și conținut educațional de calitate

Care sunt standardele pentru resurse educaționale deschise de calitate? La nivelul sistemului de învățământ preuniversitar românesc, la ora actuală, nu există un instrument sau mecanism care să poată face posibilă dezvoltarea unei înțelegeri comune cu privire la ceea ce înseamnă conținut educațional de

calitate. Mai mult decât atât, există o slabă înțelegere la nivelul sistemului de învățământ privind funcțiile învățării online în diverse scenarii: sincron și asincron.

Acordarea licențelor Microsoft și G Suite for Education în mod gratuit a fost soluția la care au apelat cele mai multe dintre comunitățile școlare din România, însă au existat și școli în care profesorii au dezvoltat conținut educațional propriu, folosind variante premium ale unor aplicații sau achiziționându-și abonamentele din bugetele proprii. Printre aplicațiile utilizate frecvent enumerăm, în baza răspunsurilor primite de la inspectoratele școlare județene, Google Classroom și Microsoft Teams, Edus, Edmondo, Discord, Kinderpedia, Intuitext, Whatsapp, Adservio, educred.ro, 24.edu, Scoala365, Classdojo, Digitaliada, Cisco Webex Meeting, Skype. Unele aplicații și-au oferit, în prima parte a pandemiei, serviciile în mod gratuit (precum Adservio), fapt care a venit în preîntâmpinarea nevoilor comunităților educaționale, însă nu a rezolvat problema pe termen mediu și lung.

Pe parcursul pandemiei, profesorii au dezvoltat conținut educațional și prin utilizarea unor aplicații care nu sunt gratuite, iar problema asigurării abonamentelor plătite pentru utilizarea acestor aplicații a rămas, de cele mai multe ori, nerezolvată. De pildă, pentru învățarea sincronă, abonamentele Zoom au fost plătite fie de primării (însă este neclară forma juridică prin care a fost realizată această plată), fie de școli prin bugetele proprii (finanțare suplimentară) sau de asociațiile de părinți. Pentru învățarea asincron, Ministerul Educației a pus la dispoziție resurse limitate, Biblioteca școlară virtuală nefiind finalizată nici până la momentul publicării prezentului raport.

Dacă la capitolul de dezvoltare a conținutului educațional, Ministerul Educației trebuie să facă demersuri pentru a putea stabili standardele conținutului digital de calitate, rămâne problema garantării accesului la aplicații și sisteme sigure și performante. Cum au fost asigurate abonamentele pentru școli în vederea utilizării diverselor aplicații educaționale sau de comunicare (precum Zoom)? Răspunsurile inspectoratelor școlare județene sunt următoarele:

- ISJ Arad: sprijin de la autoritățile publice locale;
- ISJ Argeș: costurile pentru abonamente au fost suportate din sponsorizări, fonduri proprii, bugete locale;
- ISJ Bihor: din bugete proprii sau de la autoritățile publice locale;
- ISJ Bistrița-Năsăud: bugetul local sau asociația de părinți;
- ISJ Botoșani: abonamentele au fost achitate din bugetul școlii;
- ISJ Buzău: nu a fost necesar sprijin;
- ISJ Călărași: nu a fost necesar sprijin;
- ISJ Caraș-Severin: sprijinul oferit a fost de îndrumare pentru achiziționarea de domenii și hosting, nu sunt precizate sursele de finanțare;
- ISJ Constanța: a promovat și recomandat spre utilizare platformele şi aplicațiile digitale puse la dispoziție în mod gratuit unităților de învățământ, în scopul menținerii legăturii între cadrele didactice și elevi, derulării activităților didactice în mod virtual şi comunicării în timp real cu elevii şi familiile acestora;
- ISJ Covasna: resursele financiare asigurate de autoritățile publice locale și/sau din bugetul școlii;

- ISJ Dâmbovița: sprijinul pe care școlile l-au primit în vederea achiziționării abonamentelor pe platforme digitale a constat în includerea în bugetul unității de învățământ a sumelor necesare, acolo unde este cazul, deoarece multe platforme utilizate sunt în general gratuite;

- ISJ Galați: entități private și comunitatea locală;

- ISJ Giurgiu: sprijin din partea autorităților locale;

- ISJ Gorj: au beneficiat de utilizarea gratuită a platformelor digitale;

- ISJ Harghita: finanțare din partea autorităților publice locale; (57 de unități de învățământ au precizat că nu au primit vreun sprijin din partea UAT);

- ISJ Hunedoara: au fost utilizate preponderent platforme gratuite, iar unitățile de învățământ care beneficiază de abonamente plătite primesc finanțare din partea reprezentanților autorităților publice locale;

- ISJ Iași: unitățile de învățământ au primit sprijin logistic pentru a se conecta gratuit la Google Classroom, beneficiind de consiliere și formare pentru administrarea conturilor de acces și a desfășurării activităților. Adițional, au folosit gratuit platformele ZOOM și WEBEX;

- ISJ Mehedinți: școlile au suportat costurile abonamentelor, unde a fost cazul, din fonduri proprii. Nu s-a acordat sprijin pentru achiziționarea acestor abonamente;

- ISJ Mureș: autoritățile locale sau din venitul propriu;

- ISJ Satu Mare: majoritatea unităților de învățământ utilizează platforme digitale puse la dispoziție de Ministerul Educației. Sunt şi şcoli care şi-au achiziționat abonamente utilizând surse financiare extrabugetare;

- ISJ Sibiu: resursele finanțare asigurate de autoritățile publice locale;

- ISJ Suceava: platforme gratuite (predominant), restul plătite de școală;

- ISJ Teleorman: platforme digitale gratuite;

- ISJ Timiș: platforme digitale gratuite;

- ISJ Tulcea: școlile au primit sprijin pentru achiziționarea abonamentelor de la UAT-uri și asociațiile de părinți;

- ISJ Vâlcea: abonamentele au fost achiziționate de școală când a fost cazul, bugetul fiind suplimentat;

- ISJ Vrancea: s-au folosit platforme gratuite;

- ISMB: s-au folosit platforme gratuite

Implicarea autorităților publice locale în procesul de digitalizare a educației

În cadrul procesului nostru de interogare a instituțiilor, am solicitat inspectoratelor școlare județene informații cu privire la implicarea autorităților publice locale în procesul de digitalizare a educației. În majoritatea situațiilor, inspectoratele școlare județene au afirmat că, în contextul pandemiei, a existat o colaborare cu primăriile în vederea accesării unor oportunități de finanțare nerambursabilă, dar și creșterea finanțării complementare pentru asigurarea unor cheltuieli neprevăzute cauzate de tranziția de la învățământul tradițional la cel în format digital sau hibrid.

Astfel, cu privire la colaborarea cu autoritățile publice locale, ISJ-urile au afirmat următoarele:

- ISJ Arad: a avut o colaborare bună cu autoritățile publice locale in vederea asigurării condițiilor necesare învățământului în sistem online în perioada pandemiei (au asigurat tablete, laptopuri);

- ISJ Bacău: autoritățile publice au contribuit, fie din fondurile bugetelor locale, fie prin proiecte europene sau atragerea de donații, la achiziția de tablete, laptopuri, smarphone-uri, table interactive, tablete grafice, unități de calculator, videoproiectoare, sisteme de tip all in one, proiectoare, routere etc pentru grădinițele și școlile de pe raza unităților administrative;

- ISJ Bihor: în toate cazurile au sprijinit comunitățile școlare prin alocare de fonduri nerambursabile pentru dotarea școlilor cu echipamente specifice;

- ISJ Bistrița-Năsăud: depunere de proiecte privind achiziția de echipamente și achiziționarea de device-uri cu abonament pentru internet sau alte echipamente IT (pe baza Programului Operațional Competitivitate), finanțare pentru servicii de consultanță în vederea depunerii de proiecte, accesarea fondurilor europene (PNRR, POEO);

- ISJ Botoșani: prin acordarea de sprijin financiar pentru achiziționarea de dispozitive tehnice, echipamente IT, inițierea și implementarea de proiecte cu fonduri europene pentru digitalizarea școlilor;

- ISJ Călărași: primăriile au achiziționat 2434 edchipamente digitale;

- ISJ Caraș-Severin: autoritățile publice locale au alocat sume pentru achiziționarea echipamentelor de protecție și sanitare, iar unele primării au depus proiecte pentru a achiziționa echipamente digitale. Unele dintre ele au fost deja finalizate, iar celelalte sunt în curs de finalizare;

- ISJ Constanța: Inspectoratul Şcolar Județean Constanţa a colaborat cu autoritățile publice locale, promovând oportunitățile de accesare a fondurilor europene în beneficiul unităților de învățământ şi în scopul transformării digitale a procesului instructiv-educativ. Autoritățile publice locale au aplicat, pentru unitățile de învăţamânt din localitate, o cerere de finanțare în cadrul Programului Operațional Competitivitate - Componenta 1 Acţiunea 233. apel 2 Axa Prioritară Tehnologia Informației şi Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală, competitivă;

- ISJ Covasna: autoritățile publice locale au sprijinit financiar achiziționarea de echipamente digitale pentru elevi și cadre didactice, precum și dotarea școlilor și plata abonamentelor pentru internet, platforme digitale;

- ISJ Dâmbovița: UAT-urile s-au implicat prin suplimentarea bugetului unităților de învățământ, achiziția de echipamente digitale, mentenanța infrastructurii de internet;

- ISJ Dolj: achiziționarea de laptopuri, tablete, calculatoare, cartele telefonice cu internet inclus;

- ISJ Galați: prin dotarea cu dispozitive IT;

- ISJ Giurgiu: autoritățile publice locale au avut deschidere în limita fondurilor de care au dispus;

- ISJ Gorj: primăriile s-au implicat în achiziționarea de echipamente digitale pentru desfășurarea cursurilor în regim online;

- ISJ Harghita: alocare de sume suplimentare din buget, depunere de proiecte pentru obținerea fondurilor europene, asigurare de echipamente IT pentru elevi și profesori;

- ISJ Hunedoara: accesarea fondurilor europene.

Prin Programul Operațional Competitivitate, aprobat prin OUG 144/2020, au fost depuse proiecte de finanțare din fonduri europene de către:

- Consiliul Județean Hunedoara pentru un număr de 5 unități de învăţământ special şi cu impact la nivel județean; - 28 de primării: Băcia, Baia de Criş, Baru, Băița, Beriu, Blăjeni, Boşorod, Brad, Brănişca, Bretea Română, Buceş, Călan, Criscior, Densuş, Deva, Hunedoara, Luncoiu de Jos, Lupeni, Lăpugiu de Jos, Petroşani, Sălaşu de Sus, Simeria, Tomești, Toplița, Vața de Jos, Uricani, Vețel, Vulcan sau de unităţile de învățământ de pe raza teritorială a acestor UAT-uri. Proiectele sunt în fază de evaluare/contractare şi se estimează achiziționarea unui număr de aproximativ 10000 de tablete și alte echipamente IT.

- ISJ Ialomița: autoritățile publice locale au achiziționat tablete pentru școli;

- ISJ Mehedinți: La nivelul judeţului Mehedinţi, în municipiul Drobeta Turnu Severin, prin implementarea unui program cu fonduri europene de aprox. 2.7 mil.euro s-au achiziționat echipamente care să faciliteze desfășurarea orelor online, atât pentru copiii din municipiu, cât și pentru cei din județ care învață la liceele sau școlile gimnaziale din municipiu. Astfel, în luna februarie au fost distribuite un număr de 10858 tablete cu conexiune la internet pe o perioadă de 24 luni, 265 laptopuri și 339 camere web pentru cadrele didactice. În judeţ, un număr de 27 unități au beneficiat de sprijin pentru achiziția de tablete de la autoritățile locale, au beneficiat de sprijin financiar din partea UAT pentru a achizitiona dispositive sau autoritățile locale au susținut şcoala prin depunerea de proiecte pentru dotări și echipamente. Celelalte unităţi nu au beneficiat de sprijin din partea autorităților locale.

- ISJ Neamț: autoritățile locale au contribuit cu achiziția de tablete și accesarea proiectelor pe fonduri europene;

- ISJ Satu Mare: autorităţile publice locale au sprijinit accesul elevilor la procesul de învăţare în mediul on-line, în perioada pandemiei, prin achiziționarea de tablete pentru uz şcolar cu acces la internet, inclusiv aplicând prevederile OUG nr. 144/24.08.2020, accesarea fondurilor europene (PNRR, POEO);

- ISJ Sibiu: primăriile au contribuit prin achiziții de echipamente digitale pentru școli;

- ISJ Suceava: alocare de fonduri;

- ISJ Timiș: asigurarea echipamentelor și/ sau internet, depunere proiecte prin Programul Operational Competitivitate;

- ISJ Tulcea: autorităţile publice locale s-au implicat permanent, existând o comunicare eficientă școală-administrație publică locală;

- ISJ Vâlcea: suplimentarea echipamentelor digitale, realizarea accesului la internet;

- ISJ Vrancea: suport logistic și financiar;

- ISMB: echipamente digital, sprijin financiar.

Planuri pentru viitor: continuăm cu digitalizarea?

Toate inspectoratele școlare județene au afirmat că marea majoritate a unităților de învățământ preuniversitar (mai puțin grădinițele și școlile din mediul rural care nu au acces la internet) continuă să utilizeze platformele digitale pentru transmiterea temelor, a fișelor de lucru și pentru parjarea resurselor educaționale deschise. Ferestrele de oportunitate identificate de instituțiile consultate vizează Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), respectiv fondurile din programele operaționale 2021-2027, oportunități care vor fi accesate pentru ca digitalizarea educației să continue.

În acest sens, inspectoratele școlare județene au menționat direcții de acțiune concrete pentru a sprijini digitalizarea educației la nivelul comunităților școlare, după cum urmează:

- ISJ Arad: asigură consilierea de specialitate prin inspectorul şcolar pentru proiecte educaționale și prin alte compartimente implicate în implementarea proiectelor și programelor naționale in domeniul educației;

- ISJ Argeș: ISJ Argeș acordă permanent sprijin școlilor, în vederea accesării fondurilor europene, organizând întâlniri periodice cu reprezentanții acestora. Există interes pentru integrarea TIC în activitatea didactică, aspecte evidențiate de către inspectorii școlari și profesorii metodiști în rapoartele de inspecții. Totodată, în cadrul CJRAE există proiecte de parteneriat educațional, în cadrul cărora unitățile de învățământ își propun activități extrașcolare desfășurate prin utilizarea metodelor TIC;

- ISJ Bacău: în prezent Inspectoratul Școlar Județean Bacău derulează, în parteneriat cu unitățile de învățământ din județ, următoarele proiecte cu finanțare europeană (prezentare succintă):

  - „Tehnologia informației şi comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă",
  - Proiectul POCU 147547 „you NEET education - Măsuri de educație de tip a doua șansă pentru tinerii NEETs din județul Bacău",
  - Proiectul „REEDU - Activarea tinerilor NEETs" POCU 136270, în care sunt incluși 382 de NEETs cu vârsta între 16 - 24 de ani din județul Bacău, în programe de tip „A Doua Șansă",
  - Proiectului EDUgate – Măsuri integrate de sprijin pentru creșterea accesului și participării la educație dedicate preșcolarilor și școlarilor din cartierele Izvoare și Letea – Republicii, Municipiul Bacău;
  - Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS);

- ISJ Bihor: Toate informațiile privind oportunitățile de finanțare se transmit în timp util pe toate canalele și rețelele de comunicare disponibile la nivelul instituției. De asemenea se acordă consiliere, sprijin punctual pe categorii de finanțare și pe școli.

Platformele digitale, întreaga rețea de echipamente sunt valorificate în mod constant. Cursurile de formare au în continuare componenta de utilizare a platformelor digitale. De asemenea, echipamentele utilizate sunt asociate unei perioade de sustenabilitate care trebuie asigurată de către școlile beneficiare.

- ISJ Bistrița-Năsăud: școlile sunt sprijinite prin oferirea de consultanță (ateliere de scriere de proiecte, sesiuni de informare pentru accesarea PNRAS și alte programe). Digitalizarea educației va continua: în activitățile de predare-învățare, ședințe și întâlniri online, folosire manuale digitale, consilii

profesorale și de administrație pe Google Classroom, pentru anunțuri și publicare materiale didactice la fiecare clasă, cursuri de perfecționare online etc.

- ISJ Bihor: sprijină școlile din județ pentru accesarea fondurilor europene în vederea digitalizării prin:

  - Organizarea de activități de consiliere și îndrumare pentru elaborarea proiectelor educaționale de accesare a fondurilor europene;

  - Strategii educaționale pentru implementarea proiectelor educaționale;

  - O bună coordonare instituțională pentru sprijinirea accesului la educație pentru toți copiii.

Tot ISJ Bihor afirmă următoarele: ,,Contextul pandemic determinat de COVID-19 a subliniat nevoia formării și dezvoltării competențelor digitale în domeniul educației și formării. Drept urmare, la nivel județean, sunt stabilite următoarele acțiuni:

  - Dezvoltarea unui sistem de educație digitală de înaltă performanță prin îmbunătățirea infrastructurii, conectivitate și achiziția de echipamente digitale;

  - Profesori și formatori motivați și competenți în domeniul digital;

  - Un conținut educațional de înaltă calitate, instrumente accesibile și platforme securizate care respectă standarde de confidențialitate electronică;

  - Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor digitale relevante, atât pentru elevi, cât și pentru profesori;

  - Implementare de proiecte cu finanțare europeană pentru acces la tehnologiile digitale, inclusiv pentru cei proveniți din medii dezavantajate";

- ISJ Buzău: proiectul de acreditare Erasmus al Inspectoratului Scolar Judetean Buzău include și o componentă care vizează educatia digitală. Prin acest proiect, se vor organiza cursuri de formare Erasmus+ pe această temă pentru cadrele didactice din unitățile de învățământ membre ale consortiului de mobilitate. Inspectoratul Școlar Județean Buzău va facilita transmiterea către unitățile de învățământ din județ a informațiilor care vizează educația digitală, va identifica oportunități de implementare a acesteia prin parteneriate;

- ISJ Călărași: organizarea unor sesiuni de informare, consilierea școlilor în elaborarea de proiecte;

- ISJ Caraș-Severin: oferă sprijin prin inspectorul școlar responsabil de acest domeniu, prin scrierea de proiecte, cât și prin discuții publice și consultări oferite primarilor unităților administrativ-teritoriale din județul Caraș-Severin pentru a-i convinge să acceseze fonduri pentru dotarea școlilor;

- ISJ Cluj: are atribuții în ceea ce privește monitorizarea managementului unităților de învățământ preuniversitar, respectiv oferă îndrumare și consiliere directorilor și cadrelor didactice, pe componenta managementului educațional și a intervențiilor educaționale, menite să genereze creșterea calității actului didactic. În acest sens, expertiza și sprijinul de specialitate oferite școlilor pentru accesarea de fonduri europene nerambursabile privind continuarea digitalizării serviciilor educaționale este de competența instituțiilor și autorităților abilitate în domeniu;

- ISJ Constanța: Unitățile de învăţământ au primit în permanență consiliere în vederea scrierii cererii de finanțare de la înspectorii școlari responsabili în acest sens, iar Inspectoratul Şcolar Judeţean Constanța a organizat, în colaborare cu specialiștii din cadrul Casei Corpului Didactic, cursuri de formare gratuite în acest sens.

- ISJ Covasna: în urma monitorizării procesului instructiv-educativ realizate prin activitatea de inspecție școlară, s-a constatat că profesorii folosesc în continuare metodele de predare digitală, chiar dacă a încetat starea de alertă. În acest sens, ISJ Covasna are ca obiectiv permanent în activitatea desfășurată monitorizarea dotării cu echipamente a școlilor și folosirea metodelor de predare digitală prin toate tipurile de inspecții, vizând atât managementul unităților de învățământ, cât și activitatea didactică propriu-zisă. ISJ Covasna a monitorizat în permanență funcționalitatea tabletelor și a intervenit pentru remedierea disfuncționalităților apărute ori de câte ori a fost necesar. În colaborare cu CCD au fost identificate nevoile de formare ale cadrelor didactice în domeniul pedagogiei digitale, urmărindu-se cuprinderea unui număr cât mai mare de cadre didactice în aceste activități, dar și diversificarea ofertei de formare.

- ISJ Dâmbovița: își propun să consolideze unitățile de învățământ în scrierea proiectelor;

- ISJ Giurgiu: școlile au beneficiat de consiliere din partea ISJ Giurgiu pentru depunerea cererilor de finanțare PNRAS. Majoritatea cadrelor didactice din județ continuă să aplice metode de predare digitală pentru a oferi o mai bună înțelegere a conținuturilor;

- ISJ Gorj: oferă, prin reprezentanții săi, consultanță și monitorizare pentru toate etapele desfășurării unui proiect, de la faza de scriere până la finalizare;

- ISJ Harghita: își propune, ca direcții de acțiune, accesare de proiecte, colaborare cu UAT-uri, utilizarea tablelor interactive, a laptopurilor și a tabletelor pe parcursul orelor de curs, încadrarea metodelor digitale în procesul de predare și evaluare, PNRAS, pilotarea programului ME "catalog electronic", implementarea de programe ADPR;

- ISJ Hunedoara: Prin Programul Operațional Competitivitate, aprobat prin OUG 144/2020, Inspectoratul Şcolar Județean Hunedoara a depus un proiect de finanțare din fonduri europene pentru un număr de 15 unități de învăţământ din mediul rural; Prin Programul Naţional pentru Prevenirea Abandonului școlar, reprezentanții Inspectoratului Şoclar Județean Hunedoara au sprijinit încărcarea, în platforma dedicată, a unui număr de 23 de proiecte de către tot atâtea unităţi şcolare eligibile. În afară de identificarea elevilor aflați în risc de părăsire timpurie a şcolii și activităţile de intervenție în scopul reducerii abandonului şcolar, aceste proiecte includ și activități de formare, respectiv activități de dezvoltare a infrastructurii digitale; Prin Proiectului privind învățământul Secundar/Romania Secondary Education Project (ROSE), în care sunt incluse 31 de colegii/licee din județ, sunt prevăzute fonduri pentru achiziționarea de echipamente IT, județul Hunedoara fiind unul dintre judeţele cu cele mai bune rate de accesare a fondurilor oferite de Banca Mondială.

- ISJ Ialomița: a depus proiectul POC - Educație digitală de calitate - șansa de succes în viață pentru elevii din județul Ialomita prin îmbunătățirea infrastructurii educaționale IT - pentru 28 de unități de învățământ;

- ISJ Iași: sprijină unitățile școlare prin consiliere și prin activarea ca lider de consorțiu în programele POC și Erasmus+. Prin acreditarea Erasmus+ se asigură finanțarea pentru participarea anuală la cursuri în centre de formare din afara ţării a câte 30 de profesori din școli fără experiență în implementarea proiectelor Erasmus+, unul din obiective fiind reconfigurarea proiectării didactice în școlile

din consorțiu începând cu anul școlar 2021-2022 prin îmbunătățirea competențelor digitale și de predare asistată de tehnologie. De asemenea, încurajăm și consiliem profesorii pentru obținerea finanțărilor Erasmus+;

- ISJ Mehedinți: se vor folosi platformele online si se va acorda sprijin și asistenţă din partea persoanelor specializate din cadrul Inspectoratului Şcolar Judeţean Mehedinţi, la toate evaluările si exemenele ce se vor desfăsura în unităţile şcolare;

- ISJ Mureș: a câștigat un proiect de digitalizare, depus in perioada pandemiei, unde 46 de unități de învățământ din județul Mureș vor beneficia de tablete pentru elevi, laptopuri, tablete grafice pt cadrele didactice titulare, iar sălile de clasa vor fi dotate cu table interactive, video-proiectoare;

- ISJ Neamț: continuarea dotărilor cu echipamente digitale, implementarea proiectelor prin PNRAS, participare la proiecte cu finanțare externă precum Erasmus, conectarea școlilor primare la internet în cazul satelor izolare, asigurarea internetului de mare viteză, folosirea platformelor digitale și a catalogului electronic;

- ISJ Satu Mare: își propune să sprijine în continuare şcolile pentru accesarea de fonduri europene în vederea digitalizării, prin constituirea de grupuri de lucru, întâlniri on-line, întâlniri face-to-face, webinare. Inspectoratul Şcolar Județean Satu Mare se va implica în mod direct în asigurarea digitalizării educației și după încetarea stării de alertă prin discuții și întâlniri atât cu directorii unităților de învățământ cât și cu ceilalți factori de decizie și prin aplicarea pentru obținerea și implementarea unor proiecte cu finanțare națională și europeană în această direcție;

- ISJ Sibiu: a achiziționat pentru 10 școli din mediul rural echipamente digitale și împreună cu CCD Sibiu realizează cursuri de formare pentru cadrele didactice;

- ISJ Teleorman: Şcolile vor utiliza în continuare platformele educaționale pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor prin activități de documentare online, proiecte individuale, de grup etc.

  - Cursuri on-line, pregătire suplimentară, comunicare digitală;

  - Platformele educaționale sunt funcționale, elevii primesc teme şi proiecte care sunt încărcate pe platformă, tabletele sunt folosite în procesul instructiv educativ şi la realizarea temelor și proiectelor, având în vedere că au conexiune la intenet gratuit pentru 2 ani, tablele interactive au conexiune la internet, care poate fi folosit în procesul instructiv educativ;

  - Consilierea profesorilor în utilizarea în continuare a metodelor de predare digitală, unitățile de .învățământ achiziționând în acest sens aparatură digitala în vederea dotării fiecărei clase cu table inteligente.

- ISJ Timiș: propune sesiuni de formare/informare pentru scrierea proiectelor, asistență/consultanță prin consiliul consultativ proiecte și programe și prin cadrele didactice cu expertiză mai mare având rol de voluntari. ISJ Timiș a depus un proiect POC pentru achiziționarea de echipamente digitale pentru 33 de școli din mediul rural, continuarea implementării proiectului CRED, sprijinirea unităților de învățământ care vor depune proiecte în cadrul Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar;

- ISJ Tulcea: școlile sunt sprijinite prin implicarea în proiecte (PNRAS, POCU, POEO), prin care se pot accesa fonduri în vederea digitalizării, dar și prin realizarea de activități de formare în scopul

accesării de fonduri europene (Erasmus - în vederea dezvoltării de competențe digitale la elevi și cadre didactice).

• ISMB: acordă sprijin în accesarea de fonduri europene, programe la nivel de școală precum Școala Europeană și Made for Europe.

Cum și-au digitalizat Casele Corpului Didactic activitatea în contextul pandemiei (și nu numai)

Potrivit răspunsurilor furnizate de inspectoratele școlare județene, min. **69.922** profesori au participat la contexte de formare profesională în domeniul pedagogiei digitale. Din nefericire, nu există o înțelegere uniformă asupra a ceea ce constituie o oportunitate de formare profesională în domeniul pedagogiei digitale de bună calitate – a.î., inclusiv participarea la un webinar ajunge să fie considerată de actorii instituționali drept context de formare profesională continuă.

Prin intermediul aplicației SAR, *la statul la întrebări*, am adresat cereri formulate în baza Legii 544/2001 tuturor Caselor Corpului Didactic, pentru a afla:

- Oferta de cursuri care include componente de pedagogie digitală;
- Numărul de profesori formați pentru a preda digital, în contextul pandemiei și ulterior acesteia;
- Acțiunile întreprinse de instituții pentru a-și digitaliza activitatea, în contextul pandemiei;
- Planurile viitoare privind digitalizarea, exemple de bune practici etc.

În acest context, am primit răspuns de la următoarele instituții, după cum urmează:

- CCD Alba: **435 participanți** la cursurile TIC – Calcul tabelar (Excel) și prezentări Power Point, utilizarea Internetului pentru informare și documentare, TIC pentru personalul didactic auxiliar. De asemenea, au mai fost desfășurate o serie de webinare la care au participat 1200 de profesori. Potrivit răspunsului furnizat de către instituție, aceasta deține conexiune cu bandă largă de internet, G Suite for Education plus 10 licențe G Suite Enterprise for Education pentru derularea activităților online. De asemenea, instituția își asumă faptul că bunele practici folosite pe parcursul pandemiei se vor aplica în continuare și vor fi desfășurate la cerere activități online cum ar fi: programe de formare, webinare, simpozioane. Vor solicita transmiterea documentelor către instituție online, acolo unde este posibil;
- CCD Argeș: **2856 de participanți** la cursurile Stategii și metode de utilizare a instrumentelor TIC în educație și Platforme educaționale – soluții alternative pentru asigurarea continuității procesului de predare-învățare-evaluare. Instituția afirmă că este planificată continuarea programelor de formare continuă pe care le vor acredita astfel încât acestea să includă o componentă digitală; ,,Programele de formare care vizează formarea/dezvoltarea competențelor digitale sunt solicitate atât de personalul didactic de predare cât și de personalul didactic auxiliar din județul Argeș";
- CCD Bacău: **1192 participanți** la cursurile Didactici digitale Cloud, Proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților de învățare utilizând platforme virtuale, Integrarea tehnologiei cloud în designul educațional, Unelte pentru dascălul digital, Valorificarea softului educațional de concepție proprie în studiul disciplinei predate, Inițiere în eTwinning, Digitalizarea activităților de învățare la științe. CCD Bacău și-a digitalizat activitatea pentru a face față provocărilor pandemiei atât prin soluțiile tehnice oferite de Ministerul Educației (licențe gratuite), cât și prin organizarea

unor webinarii în care acestea să fie prezentate (Microsoft Teams, Google Meet, Utilizare Zoom și Livresq Moodle, Microsoft pentru Educației, Whiteboard, Sway, Paint3D și întâlniri virtuale. Instituția își propune să extindă bunele practicii internalizate pe parcursul pandemiei astfel:

- Prin crearea unui sistem de auditare a nivelului de competențe pentru profesioniștii din educație (Dezvoltarea unui mecanism de evaluare a nevoilor și competențelor profesioniștilor – autoevaluare, evaluare colegială, a superiorului, beneficiarilor);
- Formare inițială de calitate pentru profesioniști în educație (promovarea mobilităților combinate, cu accent pe programe de studiu, care să urmărească dezvoltare competențelor digitale pentru cariera didactică, dezvoltarea competențelor digitale pentru managementul educațional);
- Formarea continuă de calitate pentru cadrele didactice care desfășoară activitate de predare precum organizarea de sesiuni de formare continuă, formarea de competențe de literație digitală și pedagogie digitală, inclusiv cele legate de selectarea și utilizarea eficientă a instrumentelor și resurselor disponibile online, pentru scopul educațional propus pentru toate cadrele didactice, organizarea unui nou cadru de monitorizare și evaluare a gradului de aplicare în practică a competențelor obținute prin cursurile de formare inițială și continuă;
- Dezvoltarea de programe de formare pentru alte categorii de personal (directori, consilieri școlari, bibliotecari, etc.);
- Crearea și sprijinirea de comunități de învățare pentru schimburi de experiență, modele de bune practici și pedagogie digitală pentru cadrele didactice și personalul auxiliar din unitățile de învățământ;

- CCD Bihor: **949 de participanți** la cursurile Profesor în era digitală – Utilizarea platformei G Suite pentru educație (limba română, limba maghiară), Eficientizarea învățământului online: inițiere în predarea în mediul virtual, utilizarea platformei Office 365, Gestionarea relației de comunicare cadru didactic – educabil – părinte în mediul digital comparativ cu interacțiunea față în față, Valorificarea resurselor digitale deschise în procesul educațional, webinarii în cadrul proiectului CRED. În vederea digitalizării activității CCD, s-a avut în vedere:
  - Actualizarea site-ului instituției în vederea facilitării accesului la informație;
  - Desfășurarea comunicării inter și intra instituționale prin intermediul poștei electronice, crearea unor adrese de e-mail de serviciu pentru toți angajații;
  - Extinderea comunicării dintre personalul instituției, formatori și formabili prin utilizarea facilităților de chat și video disponibile în aplicația Gmail;
  - Crearea platformelor instituției Google Workspace Education Fundamentals și Office 365 A1 în vederea desfășurării activităților de formare sub formă de webinarii sincron, respectiv activitatea online asincron;
  - Utilizarea formularelor electronice pentru: înscrierea la programele de formare și la activitățile instituției, colectarea informațiilor necesare în vederea elaborării documentelor care atestă participarea la formare și furnizarea feedbackului participanților, aplicarea chestionarelor de investigare a nevoii de formare;
  - Crearea de adrese de email personalizate pentru toți formatorii și formabilii care au participat la activitățile instituției;
  - Introducerea portofoliilor electronice de evaluare finală;
  - Solicitarea formularelor de înscriere în format exclusiv scanat;
  - Participarea personalului didactic al instituției la activitatea de formare în vederea dezvoltării competențelor digitale și susținerea examenelor aferente (MCE, ECDL);

- Înființarea jurnalului digital al CCD Bihor, SchoolBit, și a periodicului satelit al acestuia, revista trimestrială Paperless în format e-book cu ISSN.

Digitalizarea activității instituției va rămâne un obiectiv pentru aceasta, astfel încât se au în vedere următoarele măsuri:

- utilizarea mediului digital în vederea elaborării ofertei instituției pentru anul școlar viitor;
- desfășurarea unui număr cât mai mare de actvități de formare în sistem blended – learning după încheierea pandemiei;
- actualizarea permanentă a site-ului instituției;
- continuarea înscrierii la activitățile furnizate de instituție în regim online;
- colectarea de feedback referitor la calitatea activităților furnizate cu ajutorul formularelor electronice.

- CCD Bistrița-Năsăud: **1980 participanți** la cursuri care vizează utilizarea instrumentelor digitale precum Google Classroom, educație online la vârstele mici, colecțiile digitale ale bibliotecii școlare, etc. Instituția deține conexiune cu bandă largă de internet, suita Google pentru derularea activităților online/webinarii, Google Meet și Google Classroom. Instituția își asumă că va menține bunele practice folosite pe parcursul pandemiei: înscrierea la cursurile organizate de CCD BN se realizează online pe site-ul instituției, se vor desfășura la cerere activități online cum ar fi: programe de formare, webinarii, simpozioane. Totodată, vor fi acreditate și avizate cursurile oferite de CCD BN în conformitate cu legislația în vigoare, în format blended learning și online.
- CCD Buzău: **542 participanți** la cursurile Utilizarea platformei Gsuite for Education în desfășurarea lecțiilor online, Instrumente digitale de organizare și colaborare în mediul online, Management educațional performant, leadership, comunicare instituțională, soluții inovative. Pentru rezolvarea problemelor legate de activarea contului instituțional cadrele didactice pot lua legătura cu administratorul G Suite for Education la adresa admin@ccdbuzau.ro; formatorii și cursanții dețin acest cont pe durata susținerii programelor de formare la care sunt înscriși. Pentru a preîntâmpina probleme de securitate, linkurile aferente webinarelor se trimit doar pe conturile instituționale ale participanților. Cu privire la planurile de viitor privind digitalizarea instituției, se au în vedere următoarele:
  - Toate programele acreditate/avizate sunt propuse spre acreditare în formatele sistem online (nr. ore față în față/online/sincron și nr. ore formare online asincron) și blended learning;
  - Dezvoltarea platformei e-learning de formare a CCD Buzău prin introducerea unei componente Moodle.
- CCD Brașov: **4699 cadre didactice** (aproximativ 74,03% din totalul de 6347 de cadre didactice din județ), la programe de formare precum:
  - Cum mutăm școala acasă? Cele mai eficiente instrumente și resurse gratuite pe care le pot folosi profesorii pentru a organiza lecțiile online;
  - Instrumente pentru susținerea procesului educațional online;
  - Dispozitive mobile utilizate ca instrumente educaționale. Aplicații online pentru crearea și partajarea materialelor multimedia în cadrul învățării de acasă;
  - Utilizarea aplicațiilor de tip office de la Google și Microsoft în procesul de predare-învățare-evaluare;
  - Instruirea profesorilor pentru folosirea Google Meet în predarea online;
  - Instruirea cadrelor didactice pentru utilizarea Google Classroom – pași pentru profesor și elev.

- CCD Călărași: **1000 de participanți** la cursuri care vizează metode interactive și platforme online, învățământul în online, utilizarea instrumentelor web 2.0, bazele utilizării TIC și alte asemenea. CCD Călărași și-a digitalizat activitatea prin crearea GSuite, respective Google Classroom, informaticianul instituției realizând webinare de instruire cu directorii de unități școlare. Instituția plănuiește să extindă bunele practici prin:
  - Inițierea de noi cursuri de formare privind conștientizarea importanței competențelor digitale;
  - Formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului din învățământul călărășean pentru mediul educațional virtual;
  - Susținerea și promovarea performanței în activitatea didactică prin intermediul tehnologiei și al internetului;
  - Susținerea educației permanente și a educației adulților prin activități complementare de formare, precum: simpozioane, conferințe, ateliere de bune practici, cercuri metodice.
- CCD Cluj: **576 de cursanți** la cursurile de formare de lungă durată și peste 2500 de participanți la webinarii. Cursurile vizau utilizarea resurselor educaționale digitale, securitatea cibernetică, repere metodice privind organizarea online a activităților recuperatorii pentru copiii cu CES etc. Din momentul declanșării pandemiei, toate activitățile de formare cu cadrele didactice au fost desfășurate în sistem online, folosind platforma GSuite for Education (Google workspace). Angajații instituției au beneficiat de programe de formare pe domeniul utilizării noilor tehnologii de informare și comunicare, pentru a-și dezvolta competențele în această direcție. Potrivit planului de dezvoltare instituțională, instituția își propune utilizarea avantajelor TIC pentru accesibilizarea activităților de formare, integrarea noilor tehnologii de informare și comunicare în activitățile de formare continuă, prin valorificarea erei digitale, sprijinirea CDI-urilor și bibliotecilor școlare în vederea elaborării portofoliilor tematice cu resurse educaționale disponibile în mediul online.
- CCD Constanța**: 729 participanți** la cursurile pentru crearea testelor computerizate, Aplicații Google în educație, e-Educația timpurie (Utilizarea instrumentelor digitale), instrumente digitale de evaluare, instrumente web 2.0 pentru predare-învățare, predare-învățare-evaluare prin gaming sub corolla noilor curricula și metodici în mediul online. Programele de formare continuă și activitățile metodico-științifice ale C.C.D. Constanța s-au derulat în sistem online, format sincron și asincron, utilizând Google Meet și Google Classroom sau pe platforme digitale puse la dispoziție de partenerii noștri – furnizori de formare sau formatori: Microsoft 365 – Teams, Webex, eTwinning. Activitatea la nivel administrativ este în cea mai mare parte digitalizată. Cu privire la internalizarea practicilor privind digitalizarea, CCD afirmă, într-un răspuns oficial, următoarele:,,Vom continua să îmbunătățim calitatea programelor de formare continuă în ceea ce privește dezvoltarea competențelor de utilizare a instrumentelor digitale ale personalului didactic, de conducere, îndrumare și control și ale personalului didactic auxiliar în activitatea educațională curentă. De menționat că toate programele de formare continuă ale C.C.D. Constanța includ componenta de follow-up și de monitorizare în vederea stabilirii impactului activităților de formare la nivelul unității școlare și în comunitatea educațională. De asemenea, activitățile noastre de formare continuă sunt accesibile și studenților, masteranzilor și doctoranzilor din sistemul universitar".
- CCD Covasna**: 2850 de participanți** la cursuri precum Utilizarea aplicației digitale Kahoot! În activitățile de învățare de la distanță, Profesor în clasa digitală – Soluții digitale pentru învățământul preuniversitar, Instrumente TIC în activitatea didactică, Utilizarea tablei interactive și a platformei educaționale MOZA în activitatea didactică, Activități de lectură online în CDI etc. Din luna martie 2020, pe website-ul instituției a fost creată și se realizează actualizarea

permanentă a bazei de date cu resurse educaționale, aplicații digitale. Pentru activitățile de formare și organizarea unor conferințe online au fost utilizate aplicațiile G Suite; activitățile de formare s-au derulat în G Classroom, ce a fost realizat pentru fiecare grupă în parte. Pentru activitățile sincrone este utilizată platforma G Meet. Formatorii folosesc aplicații diverse pentru a eficientiza procesul de pregătire a cadrelor didactice. Totodată, folosim G Classroom și pentru a ține legătura cu fiecare școală în parte.

Instituția menționează că se dorește continuarea exemplelor de bune practici internalizate pe parcursul pandemiei: ,,Plănuim amenajarea unei săli de videoconferință pentru a organiza mai eficient spațiul online. Totodată dorim să achiziționăm echipamente noi pentru a ține pasul cu dezvoltarea și schimbările din domeniul IT, pentru a diversifica oferta de formare în domeniul educației asistate de instrumente digitale. Instituția noastră a dobândit acreditare pentru perioada 2020-2027 în cadrul programului Erasmus+, Educația școlară. Acest proiect vizează dezvoltarea competențelor profesorilor cu scopul de a preveni abandonul școlar timpuriu, îmbinarea metodelor formale și nonformale în procesul educativ prin organizarea unor activități curriculare și extracurriculare, precum și îmbogățirea ofertei de formare proprii cu programe de formare care vizează folosirea eficientă a tehnicilor inovative în procesul de predare-învățare-evaluare cu prezență fizică/față în față în sistem blended learning și online.

- CCD Dâmbovița: **580 de participanți** la cursurile Platforme educaționale open source utilizate în instruirea diferențiată, Platforme educaționale open source și instrumente de evaluare online, Integrare E-learning în procesul educațional, Instrumente utilizate în învățarea online, Ora de NET – Folosirea utilă, creativă și sigură a Internetului (FUCSI), Abordarea jocurilor logice și a elementelor de programare pentru școlari, Utilizarea TIC în gestionarea resurselor umane. Celor 580 de cadre didactice li se adaugă 1473 de participanți la programele de formare derulate în Proiectul CRED, toți beneficiari ai formării pe componenta competențe digitale (31,3% din totalul cadrelor didactice din județ).

  Începând cu luna mai 2020, activitatea de formare derulată la nivelul Casei Corpului Didactic Dâmbovița s-a desfășurat online, pe platforma Google Classroom a CCD Dâmbovița. Au fost create conturi pentru 1324 de cadre didactice, care au urmat cel puțin un program de formare. Platforma folosită este G Suite for Education pentru domeniul ccd-dambovita.ro, domeniu deținut de către Casa Corpului Didactic Dâmbovița. Platforma este pusă la dispoziție în mod gratuit, iar licențierea și suportul sunt asigurate de Google prin intermediul EduApps. Configurarea platformei se face de către informaticianul CCD Dâmbovița – rol de administrator.

  Pentru eficientizarea activității online, profesorii metodiști din CCD Dâmbovița, în colaborare cu inspectori școlari din ISJ Dâmbovița, au coordonat elaborarea unor ghiduri care conțin experiențe de succes, bune practici, idei ale cadrelor didactice din județ. Potrivit instituției, reprezentanții săi intenționează ca următoarele **programe de formare să fie acreditate în sistem blended-learning** (incluzând componenta față în față și componenta online).

- CCD Dolj: **635 de participanți** la cursurile Dezvoltarea competențelor digitale, E-learning versus M-learning, Utilizarea eficientă a tehnologiei societății informației, Integrarea platformelor educaționale în activitatea didactică, Stimularea creativității elevilor utilizând instrumente online, Lumea digitală (prezent și viitor în activitatea didactică), Instrumentele digitale – provocare sau necesitate?, Integrarea instrumentelor web 2.0 în activitatea didactică, Calculatorul și proiectele interdisciplinare, Dezvoltarea competențelor cheie cu ajutorul platformei Book Creator. Pentru a face față provocărilor pandemiei, Casa Corpului Didactic Dolj a folosit aplicația ADMA-SIIIR, care

a permis optimizarea proceselor de administrare, comunicare, predare și învățare. Datorită aplicațiilor oferite de Gsuite for Education, cursurile instituției s-au transformat într-o experiență interactivă și interesantă. Instituția plănuiește să extindă bunele practici pe care le-a internalizat pe parcursul pandemiei, folosind în continuare aplicația Gsuite for Education cu scopul de a eficientiza comunicarea, predarea și învățarea în beneficiul formabililor.

- CCD Galați: **185 de participanți** la cursurile avizate și acreditate care vizează formarea competențelor digitale și de pedagogie digitală ale profesorilor, la care se adaugă 1137 cursanți la instruirea Gsuite și 147 de cursanți la instruirea Teams. Pe lângă acestea, a fost creat canalul de Youtube al CCD Galați, unde se încarcă toate activitățile de formare, lecții virtuale realizate de profesorii gălățeni în parteneriat cu o televiziune locală, o Telеșcoală a profesorilor. Instituția intenționează să extindă bunele practici prin dezvoltarea unor ghiduri de experiențe de învățare online și prin colaborări cu parteneri precum Proiectul MERITO, RBL, Synergetix.
- CCD Giurgiu: **607 participanți** la cursurile de utilizare a instrumentelor de instruire online, integrarea instrumentelor digitale în educația preșcolară, dezvoltarea competențelor digitale transdiciplinare pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar. Au fost reproiectate unele programe/activități de formare continuă și au fost transformate în activități online de tip sincron (webinar) pentru a răspunde nevoii de formare a cadrelor didactice privind utilizarea instrumentelor de instruire online. Alte activități desfășurate pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice și al unităților de învățământ în județul Giurgiu:
  - Încurajarea cadrelor didactice de a participa la cursuri de formare privind dezvoltarea competențelor și abilităților digitale;
  - Dezvoltarea competențelor și abilităților digitale prin module specifice;
  - Popularizarea ofertei CCD în cadrul ședințelor lunare cu directorii, pe site-ul instituției, pe emailurile unităților de învățământ etc.

  Instituția are în vedere extinderea bunelor practici internalizate pe parcursul pandemiei, astfel:

  - Continuarea procesului de instruire început în pandemie, în vederea pregătirii unui număr mai mare de formatori pentru furnizarea de cursuri de formare privind dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice;
  - Diversificarea ofertei de formare, prin cuprinderea de noi programe care să dezvolte competențele digitale ale cadrelor didactice;
  - Continuarea desfășurării activităților de formare în sistem blended-learning pentru a valorifica și a dezvolta procesul de digitalizare început;
  - Motivarea angajaților CCD să se înscrie la cursuri de formare, pentru a se adapta continuu la noi cerințe, prin oferirea de sprijin financiar.

- CCD Harghita**: 852 de participanți** la cursurile Aventuri în lumea digitală, Profesorul în digital, Învățarea reciprocă – o nouă resurse de învățare, Competențe digitale pentru toți, Învățarea online simplă și eficientă, Abilități curriculare și instrumente digitale, Resurse educaționale deschise, Instrumente Gsuite, Tabla interactivă – utilizare optimă la clasă, Profesorul online. Pentru diversificarea posibilităților de organizare a programelor de formare online, instituția a achiziționat 2 conturi de Zoom, utilizate în organizarea unor webinarii, workshopuri, conferințe etc. Totodată, au fost achiziționate laptopuri performante pentru fiecare profesor metodist și personalul IT/tehnic în valoare de 25.000 lei.
  În perioada octombrie – decembrie 2020 au fost achiziționate echipamente pentru înființarea unui Studio de formare digital, care a fost/este utilizat pentru programe de formare de tip

conferință, webinarii, workshopuri, respectiv pentru pilotarea unor metode de organizare și derulare a unor programe în sistem hibrid. Valoarea achizițiilor a fost de 27.000 lei.
Prin proiectul Erasmus+ *A framework for efficient and engaging hybrid education in lower secondary schools* a fost inițiată lansarea unei platforme de învățare de e-learning de tip MOOC (Canvas).
Experiențele și exemplele de bune practici ale CCD Harghita sunt prezentate periodic directorilor școlilor, cât și reprezentanților autorităților publice locale din județ prin parteneriatul pe care CCD Harghita îl are cu Consiliul Județean Harghita. Au fost elaborate, în acest sens, un studiu privind dificultățile educației online din perspectiva cadrelor didactice din județul Harghita și un plan de acțiune privind digitalizarea sistemului educațional harghitean.

- CCD Hunedoara: **1071 de participanți** la cursurile care vizează formarea competențelor de pedagogie digitală. În perioada pandemiei, CCD Hunedoara a avut în vedere următoarele aspecte:
  - Aspectele tehnice specifice utilizării noilor tehnologii (înrolarea unității în aplicația Gsuite for Education, crearea de conturi pentru cursanți pe platforma proprie, instalarea de software, inițiere de sesiuni sincrone și asincrone);
  - Aspectele pedagogice (gestionarea situației de învățare, comunicarea didactică, alegerea metodelor și instrumentelor potrivite pentru interacțiuni și evaluare, oferirea de feedback, monitorizarea progresului și suportului în învățare).

  CCD Hunedoara a sprijinit și îndrumat cadrele didactice, acoperind în mod corect componenta tehnică (partea de digitalizare) pe măsura nevoilor și așteptărilor cadrelor didactice din județ, folosind pachetul G Suite for Education, platforma Moodle. La capitolul rezultate, instituția menționează:

  - Derularea unor programe de formare continuă, focalizate pe formarea de abilități de acest tip, a amplificat capacitățile profesorilor de a face față solicitărilor predării online;
  - Publicarea materialelor de la etapa de evaluare a cursurilor în revista online a CCD.

  CCD Hunedoara își propune pentru extinderea digitalizării activității sale următoarele:
  - Dezvoltarea unui ecosistem educațional de înaltă calitate;
  - Să creeze o platformă educațională online pentru cadrele didactice din județul Hunedoara (comunitate virtuală);
  - Pe site-ul instituției se va crea o Bibliotecă digitală cu resurse utile la care să aibă acces toate cadrele didactice (webinare, ghiduri, articole, suport de curs, modele de scenarii de lecții, exemple de proiecte educaționale creative, planuri de lecții și multe exemple de integrare a resurselor bibliotecii în procesul de predare-învățare-evaluare. Totodată cadrele didactice vor putea să își propună publicarea pe site-ul CCD, materialelor educaționale proprii, în format electronic, cu respectarea legislației în vigoare privind proprietatea intelectuală/drepturi de autor. Evaluarea și selecția resurselor se va realiza de o comisie de specialitate. Tipurile de resurse stabilite pot fi: referate, modele de itemi și teste de evaluare, modele de planificări calendaristice, secvențe de lecții video, modele de adaptări curriculare pentru elevii cu CES, proiecte didactice, ghiduri metodice, softuri educaționale, suporturi de curs, experimente și demonstrații, programe școlare CDȘ, subiecte și bareme pentru competiții școlare;
  - Consolidarea competențelor digitale pentru transformarea digitală.

- CCD Iași: **388 participanți** la cursul Valorificarea tehnicilor și strategiilor digitale în procesul didactic online. Pentru viitor, instituția va continua să extindă digitalizarea activității sale prin formarea cadrelor didactice în sensul îmbunătățirii continue a abilității de predare-învățare-evaluare cu ajutorul tehnicilor și mijloacelor digitale. De asemenea, profesorii metodiști din cadrul CCD Iași vor disemina informații, tehnici, mijloace inovative dobândite în urma participării la activitățile și cursurile din cadrul proiectelor europene la care instituția este parteneră (proiecte Erasmus).
- CCD Ialomița: **521 de participanți** la cursuri care vizează integrarea instruirii prin activități în mediul online, eficientizarea mijloacelor multimedia în structurile infodocumentare, abilități de viață independente la elevi în contextul educației pentru dezvoltare durabilă, predare interactivă – utilizarea jocurilor educaționale și a noilor tehnologii pentru creșterea motivației învățării, instrumente digitale – abordări creative în învățarea online, eTwinning, digitalizarea orei de limba și literatura română în contextul predării online. De asemenea, au fost organizare ateliere de abilitare pentru utilizarea Google Classroom și un atelier de abilitare pentru utilizarea aplicațiilor de învățare online pentru educația timpurie. CCD și-a digitalizat activitatea astfel:
  - Prin conceperea, acreditarea și avizarea cursurilor de formare cu desfășurare online;
  - A fost creată o platformă de formare (e-learning) Moodle, unde se desfășoară programele de formare și resurse online.

  Instituția își propune acreditarea și avizarea cursurilor oferite de CCD Ialomița în formatul blended learning și online, disponibile pe platforma de formare Moodle. De asemenea, potrivit răspunsului furnizat de CCD, instituția din Ialomița a aplicat pentru a deveni lider de consorțiu în cadrul programului Erasmus+ și aplicația a fost aprobată. Din iunie 2022, CCD Ialomița coordonează proiecte internaționale cu 10 școli din mediul rural și urban din județul Ialomița, unul dintre obiective fiind și dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice și elevilor din mediul rural.

- CCD Maramureș a solicitat, în primă fază, Ministerului Educației avizul pentru programele de formare Utilizarea aplicației Google Classroom în colaborarea online și Mijloace, instrumente și Metode de predare online în învățământul preșcolar (**2353 cursanți**). La nivelul instituțiilor de învățământ din județ, directorii au solicitat profesorilor de informatică să își inițieze colegii în utilizarea platformelor Google Classroom, Zoom sau alte platforme agreate de către aceștia. În ceea ce privește extinderea bunelor practici referitoare la digitalizare, ,,ne propunem să ne desfășurăm activitățile atât înformat față în față cât și în format online. Formatul online al activităților de formare oferă avantaje, între care am aminti posibilitatea ca aceste activități să fie accesate mult mai ușor de către cadrele didactice aflate la distanțe considerabile față de centrul de formare. De asemenea, prin intermediul atelierelor de învățare sau a conferințelor pot fi promovate cu succes bune practici, se pot desfășura schimburi de experiență între cadrele didactice, pot exista cooperări prin intermediul unor proiecte comune, punându-se în valoare eficiența instrumentelor și resurselor online”.
- CCD Mureș: **762 de participanți**. Instituția deține licența Google Workspace for Education, activată pentru domeniul instituției, inclusiv licențe Microsoft 365 A1. Fiecare cursant, formatorul grupei a beneficiat de un cont Gmail Google Workspace for Education pe domeniul ccdmures.ro Instituția își propune să extindă bunele practici din era digitală pe mai departe prin implementarea de noi proiecte Erasmus+, proiecte POCU și noi domenii de avizare/acreditare de cursuri în cadrul proiectelor menționate.

- CCD Neamț: **2544 de participanți** la cursuri care vizează utilizarea aplicațiilor Gsuite for Education, crearea resurselor educaționale cu ajutorul instrumentelor Web 2.0, strategii de predare-învățare-evaluare online, utilizarea programelor educaționale Mozaweb și Mozabook, repere în educația digitală. Casa Corpului Didactic Neamț a utilizat platformele agreate de Ministerul Educației Office 365 A1 și G Suite for Education (o suită de aplicații Google), pentru derularea programelor de formare și a activităților culturale și metodico-științifice.
- CCD Olt: **1241 participanți** la cursuri care vizează utilizarea aplicațiilor online pentru clasa virtuală, comunicarea școlară prin intermediul noilor tehnologii informaționale, siguranța online a elevilor în procesul educațional la distanță, predare-învățare-evaluare în mediul online. În contextul pandemiei, CCD Olt a digitalizat activitatea principală a instituției, cea de formare a cadrelor didactice, prin organizarea activităților de formare pe platforma Google Classroom:
  - Avizarea pentru formare în sistem online a programelor de formare acreditate ME existente deja în oferta CCD Olt;
  - Acreditarea noilor programe de formare în sistem blended-learning și online;
  - Desfășurarea workshopurilor, conferințelor, schimburilor de bune practici în sistem online. La nivel de bune practici, cea mai importantă schimbare s-a produs în privința modului de organizare a programelor de formare în mediul online, fie în sistem blended-learning (50% fizic, 50% online), fie online. Instituția intenționează ca toate programele de formare care vor fi transmise Ministerului pentru acreditare să urmeze acest model pentru a facilita participarea mai multor cadre didactice și un schimb mai eficient de informații și experiențe.
- CCD Prahova: **1693 participanți** la cursuri precum Instrumente multimedia în școală, Educație digitală, Metodica predării online, Biblioteca virtuală etc. Platforma folosită a fost Gsuite for Education pentru domeniul ccdph.ro, domeniu deținut de către CCD Prahova. Licența a fost oferită în mod gratuit pentru 10.000 de utilizatori. Suportul tehnic a fost asigurat de EduApps.
  Cu privire la continuarea acestor practici de digitalizare, instituția afirmă: ,,Sunt foarte multe elemente pe care le vom folosi în continuare. Unul dintre ele putem spune că este legat de utilizarea documentelor colaborative la nivelul instituției, putând astfel verifica în timp real elementele ce apar. Folosim deja directoarele partajate între compartimentele responsabile pentru monitorizare și raportare, așadar vom continua acest demers de utilizare a documentelor în format digital, raportarea acestora și arhivarea facilă. Intenționăm ca majoritatea cursurilor de formare atât acreditate, cât și avizate să aibă o componentă de lucru pe platformă pentru parcurgerea în ritm propriu a materialelor de interes. Tot mai multe cadre didactice preferă participarea la activitățile metodico-științifice și culturale în format online, iar noi le punem la dispoziție spațiul virtual. Vom folosi în continuare platforma Gsuite și platforma Microsoft pentru construirea unui spațiu virtual, o comunitate digitală de practică la nivelul instituției noastre".
- CCD Satu Mare: **1231 de participanți**, reprezentând 29,02% din totalul personalului didactic încadrat în județul Satu Mare, care au participat la cursuri de formare în domeniul pedagogiei digitale, precum Inițiere în GSuite, Platforme educaționale utilizabile în activitatea didactică online, Platforme, aplicații, instrumente de predare-învățare-evaluare on-line pentru ciclul primar, Proiectarea și gestionarea evaluării competențelor lingvistice în mediul de învățare online, Instrumente și resurse gratuite pentru construirea activităților de învățare online la clasele primare, Integrarea resurselor digitale la orele de Științe, Instrumente Web pentru instruire online, Primii pași cu Geogebra Classic 5, Instrumente de evaluare online (pentru profesori de limba și literatura română).
  Pe lângă utilizarea pachetului de licențe gratuite Clasa Viitorului (Google Workspace for Education și Office 365 A1), la ora actuală pe platformă există 1459 de conturi creare pentru

formatori și pentru cadrele didactice care au urmat cel puțin un program de formare începând din martie 2020. Instituția are conturi gratuite pe platformele Zoom și Webex care sunt folosite la nevoie. În plus, s-a solicitat Direcției de formare continuă, Comisiei specializate de acreditare din cadrul Ministerului Educației avizul pentru reorganizarea și desfășurarea în sistem blended-learning a programelor dee formare continuă acreditate în sistem față în față. CCD afirmă, în răspunsul său, faptul că majoritatea cadrelor didactice care a participat la programele de formare desfășurate în format online a fost încântată de modalitatea aceasta de organizare a cursurilor, considerând-o mai facilă din perspectiva accesului la sesiunile de lucru. Din acest motiv, se dorește avizarea programelor de formare în sistem blended-learning.

- CCD Sălaj**: 469 participanți** la cursurile Învățare la distanță cu ajutorul Google Classroom și Microsoft Teams, Proiectarea, organizarea și desfășurarea activității didactice în mediul online, Modalități alternative de evaluare a cunoștințelor la elevi, cu instrumente TIC, Gamification – modalitate inovatoare pentru motivarea elevilor, Consiliere și dezvoltare personală – față în față, online sincron și asincron, Resurse educaționale digitale: realizare, utilizare, evaluare. Pentru a face față provocărilor pandemiei, Casa Corpului Didactic Sălaj a organizat activitățile de formare în sistem online, a creat Classroms pentru fiecare curs și conturi pentru cursanți. De asemenea, activități culturale, metode și științifice au fost organizate online. Oferta de programe de formare pe anul școlar în curs cuprinde mai multe cursuri care vizează formarea competențelor digitale și de pedagogie digitală a profesorilor.
- CCD Suceava**: 840 de participanți** la cursuri precum Google Educator nivel 1 – intermediar, TIC în curriculumul școlar, Resurse educaționale – tehnologie și creativitate, Soluții inovatoare pentru învățarea în sistem digital, Tehnici digitale în procesul didactic, Instrumente digitale aplicabile în activitățile intra și interdisciplinare, individuale și colaborative, Instrumente online pentru serviciul secretariat și contabilitate în școli. În vederea continuării activității de formare în perioada pandemiei, CCD a implementat o soluție flexibilă a Google, Gsuite for Education, cu un instrument de gestiune a cursurilor. De asemenea, s-a realizat proiectul de furnizare a suportului pentru activități didactice în online, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean. Proiectul a venit în sprijinul personalului didactic pentru susținerea orelor online, astfel:
  - S-a creat un orar pentru suport tehnic pentru utilizatorii platformelor digitale educaționale, unde personalul didactic adresa întrebări și primea răspunsuri oferite de grupul de lucru CCD-IȘJ (informaticieni din județul Suceava);

  S-au pus la dispoziția personalului didactic Resurse informaționale digitale pentru desfășurarea activităților didactice, realizate de personalul didactic din județul Suceava și puse la dispoziția colegilor. În perspectiva continuării procesului de digitalizare, CCD Suceava și-a propus să întocmească documentații de acreditare pentru programare de formare noi și să introduce în oferta de programare pentru anul școlar următor programe care să vizeze formarea competențelor digitale și de pedagogie digitală ale profesorilor.

- CCD Timiș: **916 participanți** la cursurile de formare în domenul pedagogiei digitale, la cursuri precum Dezvoltator e-learning, oportunități pentru formarea la distanță a cadrelor didactice/didactice auxiliare, Tehnici de predare-învățare online, Zoom for G-Suite și alte aplicații interactice, Utilizarea tablelor SMART. În perioada pandemiei, CCD Timiș și-a digitalizat următoarele servicii:
  - Furnizarea de programe de formare continuă doar online, cu ajutorul unor platforme de e-learning;
  - Organizarea de workshopuri și conferințe online, prin intermediul aplicației Zoom;

- Relațiile cu publicul și alte servicii în parteneriat cu unitățile școlare (eliberarea de adeverințe, echivalarea cu credite profesionale transferabile a unor forme de perfecționare) transferate înmediul online prin poșta electronică. În perioada următoare, CCD Timiș va continua să furnizeze programe de formare continuă cu ajutorul platformelor de e-learning (în sistemul blended learning), chiar dacă restricțiile privind furnizarea programelor de formare sunt deja ridicate. De asemenea, vor fi organizate în continuare workshopuri pe Zoom, permițând și participarea unor persoane din alte localități sau din afara țării, fără a mai fi implicate costuri de transport. Și anumite servicii de relații cu publicul vor continua să fie realizate în mediul online.

- CCD Tulcea**: 731 participanți** la cursuri care vizează integrarea instrumentelor digitale în predare, strategii de predare online la diferite discipline, utilizarea pachetului de aplicații GSuite for Education; 985 participanți la activități online privind utilizarea aplicațiilor Calendar și Google Meet, sincronizarea GSuite cu SIIIR, utilizarea Microsoft Teams/Office 365, Zoom și Webex Meetings. A fost dezvoltată o platformă e-learning proprie pentru instruirea unitară, monitorizarea procesului de instruire și a rezultatelor obținute de cursanți și instructor, crearea și administrarea de conținut educațional, testarea și evaluarea cursanților, managementul resurselor. A fost actualizată constant diagnoza nevoilor de formare existente la nivelul județului Tulcea, pentru a răspunde nevoii de formare continua pentru personalul didactic, didactic auxiliar și personalul de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar. De asemenea, s-a asigurat logistica pentru activitatea de consultanță/consileire privind accesarea suitei de aplicații educaționale Google și Microsoft și s-a realizat dotarea cu laptopuri și licențe software a instituției și formarea competențelor tuturor angajaților privind utilizarea acelor aplicații. Comunicarea internă se realizează prin utilizarea Google Drive, partajarea documentelor interactive, arhivarea documentelor electronice pe domenii de activitate/compartimente, arhiva înregistrărilor video a activitiăților desfășurate online (acces intern), planificarea și desfășurarea activităților prin Google Calendar, întâlniri operative online etc. Instituția afirmă că digitalizarea activității sale este un obiectiv pe termen lung, direcțiile de acțiune fiind:
  - Utilizarea și valorificarea echipamentelor IT și a licențelor achiziționate în perioada pandemiei;
  - Administrarea cu actualizare de softuri și aplicații a platformei proprii de cursuri construită în timpul pandemiei;
  - Acreditarea de noi programe de formare în regim blended-learning și online și desfășurarea cursurilor pe platformă;
  - Actualizarea permanentă a licențelor de utilizare a platformei GSuite for Education;
  - Înființarea unui post local de televiziune pentru elevi, utilizând sistemul de teleprezență achiziționat în cadrul unui proiect POSDRU.

- CCD Vaslui: **266 participanți** formați în cadrul programului Utilizarea aplicațiilor WEB în activitatea didactică online, care are drept scop dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice în proiectarea activității de predare-învățare-evaluare. Programul de formare menționat mai sus va continua până la data expirării perioadei de acreditare (2024), având acreditare cu două planuri cadru (online și blended learning).
- CCD Vâlcea: **390 de participanți** la cursurile privind utilizarea platformelor educaționale în activitatea didactică și folosirea platformelor educaționale online. Instituția și-a digitalizat activitatea prin crearea bazelor de date în format electronic, înscrierea cursanților online, eliberarea adeverințelor în format electronic, comunicarea cu directorii de școli și alți potențiali

beneficiari prin mijloace de comunicare moderne. Momentan, CCD Vâlcea nu și-a propus o extindere a activităților de digitalizare.

- CCD Vrancea: **2556 participanți**. De asemenea, au fost organizate și alte activități de formare continuă, precum o conferință județeană online, un atelier de lucru privind utilizarea platformei Socrative, un webinar privind coachingul educațional, workshopuri Office 365, workshopuri resurse digitale în predarea online în învățământul gimnazial și liceal.

Concluzii

Deși este în vigoare din 2020, Legea 109/2020 nu este aplicată nici astăzi, existând, potrivit datelor furnizate de instituții, cel puțin 146.248 elevi și 19.785 profesori care nu au fost echipați cu dispozitive digitale pentru educație online de calitate. Aceștia provin din județele Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Buzău, Călărași, Caraș-Severin, Covasna, Dâmbovița, Galați, Giurgiu, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Teleorman, Vrancea.

Ministerul Educației nu și-a îndeplinit atribuția de furnizare de echipamente digitale elevilor și profesorilor aflați în nevoie și nici nu a dezvoltat un mecanism prin care actorii implicați în procesul educațional să poată solicita acest tip de facilitate. Inclusiv în județe cu un nivel de trai mai ridicat, nevoia accesului la echipamente digitale persistă – de exemplu, în județul Ilfov, 4400 elevi și 870 profesori nu dispun de echipamente digitale.

Din perspectiva infrastructurii pentru educație digitală, se impune o revizitare a datelor furnizate prin intermediul SIIIR în timpul pandemiei, astfel încât Ministerul Educației să aibă o evidență clară asupra numărului de elevi și profesori care au/nu au acces la echipamente digitale care să le permită să acceseze resurse educaționale deschise. În acest sens, nu ar mai trebui să îi considerăm echipați pentru educație digitală pe elevii și profesorii care dețin un smartphone, întrucât acest echipament este neconform pentru digitalizarea calitativă a procesului educațional (de exemplu, ISJ Ialomița a transmis date care relevă faptul că elevii și profesorii care dețin un telefon smart au fost considerați ca fiind dotați din perspectiva accesului la echipamente digitale).

Deși principalele resurse utilizate pentru digitalizarea educației au fost tabletele achiziționate prin intermediul programului guvernamental Școala de acasă, dar și cele achiziționate prin intermediul programului POC, la începutul pandemiei, acestea nu sunt echipamente care să permită o digitalizare a educației conformă și de calitate. În sensul realizării unei radiografii a sistemului de învățământ preuniversitar din perspectiva digitalizării, Ministerul Educației ar trebui să interogheze inspectoratele școlare județene/școlile asupra numărului de laptopuri/calculatoare/PC pe care le dețin elevii și profesorii.

Răspunsurile primite de la inspectoratele școlare județene indică faptul că au fost achiziționate un număr impresionant de facilități pentru dotarea claselor, fie prin intermediul primăriilor sau în cadrul unor proiecte cu finanțare nerambursabilă, precum sisteme de teleprezență, camere web, sisteme de videoconferință, table interactive etc. Având în vedere faptul că scenariul de învățare hibridă (blended learning) nu mai este în vigoare, se impune o reevaluare, respectiv eficientizare a utilității lor. Profesorii trebuie încurajați să le utilizeze în continuare, mai ales în cazul elevilor care, din diverse motive, nu pot merge la școală, sau chiar în contextul desfășurării unor ore opționale (CDȘ) în formate mai flexibile.

Conectivitatea în unele școli și licee rămâne un deziderat în cazul unităților de învățământ aflate în zonele albe, fără acces la internet, dar și în unele școli din județe mai dezvoltate, dar care nu au nici măcar un website funcțional. Deși pandemia a accelerat tranziția școlilor de la clasicul avizier la prezența

în online, practicile nu sunt unitare, întrucât legea nu obligă crearea unei pagini de internet pentru fiecare școală. În Caraș-Severin, de pildă, doar jumătate dintre școli au un website funcțional. Nici măcar în București nu putem vorbi de o prezență a tuturor școlilor în mediul online.

Inexistența unui catalog școlar electronic național, disponibil în regim gratuit, standardizat, care să ușureze raportarea absențelor de exemplu, a determinat școlile să se orienteze către resursele deja existente în piață. Proiectul în valoare de 48,47 milioane de euro (100% fonduri europene) pentru crearea Sistemului informatic de management al școlarității (SIMS - Catalogul Electronic) nu a fost implementat, așadar finanțarea se va întoarce la bugetul european. Deși ordinul de ministru nr. 5157/2021 interzice colectarea de fonduri pentru achiziția serviciilor de catalog electronic de la elevi sau reprezentanții legali ai acestora, în Bistrița-Năsăud, Călărași, Timiș, există cazuri în care asociațiile de părinți trebuie să achite aceste facilități. În cele mai multe cazuri, autoritățile publice locale finanțează serviciul de catalog electronic, deși această obligație nu este prevăzută de Legea educației naționale nr. 1/2011. Acolo unde primăriile nu investesc în educație, școlile sunt nevoite să apeleze la alte oportunități de finanțare, precum sponsorizări sau granturi (de exemplu, proiectele finanțate prin Programul Național de Reducere a Abandonului Școlar - PNRAS).

La nivelul sistemului de învățământ preuniversitar, nu există o înțelegere comună cu privire la ceea ce înseamnă conținutul educațional de calitate în mediul digital, iar Ministerul Educației nu are o politică proprie privind standardele pentru aceste resurse educaționale deschise. Lipsa unei Biblioteci școlare virtuale a făcut ca învățarea asincronă să fie îngreunată. O soluție la care au apelat cele mai multe dintre școli a fost realizarea de resurse de învățare proprii, profesorii optând pentru utilizarea de aplicații gratuite (licențele Microsoft Teams și G Suite for Education fiind cele mai menționate opțiuni) sau pentru cele premium, accesibile pe bază de abonament plătit. Aceste abonamente au fost achiziționate de profesori sau din bugetul local și fondurile strânse de asociațiile de părinți.

Tranziția de la învățământul tradițional la cel digital, dar și promovarea unui apel de proiecte prin intermediul POC - Programul Operațional pentru Competitivitate de către Ministerul Educației a creat premisele pentru o mai bună cooperare între școli și autoritățile publice locale, acestea depunând proiecte pentru digitalizarea școlilor în parteneriat. În situațiile de criză, autoritățile publice locale s-au arătat, în general, foarte receptive, însă la fel de relevantă este și discuția despre cum putem genera politici durabile care să determine primăriile să respecte angajamentul pentru investiții constante în educație, pe termen mediu și lung.

La capitolul formare profesională, peste 69 de mii de profesori au participat la cursuri pentru dobândirea de competențe și abilități în domeniul pedagogiei digitale, iar Casele Corpului Didactic, în marea lor majoritate, au decis ca, de acum încolo, oferta educațională va include și activități hibrid/online. La fel ca în cazul conținuturilor educaționale, se impune o strategie concretă a Ministerului Educației pentru a ne asigura că aceste cursuri sunt de calitate, adaptate exigențelor actualei generații și a tendințelor impuse de sistemele educaționale mai performante.

Continuăm cu digitalizarea? În ce mod? Sunt interogații care merită să fie adresate de către instituția responsabilă de gestionarea procesului, Ministerul Educației. Analizând răspunsurile primite de la inspectoratele școlare județene, putem conchide asupra faptului că instituțiile cu atribuții în sectorul de învățământ sunt pregătite să continue procesul de digitalizare. Această determinare este parțial asociată cu oportunitățile de finanțare europeană disponibile, precum noile programe operaționale și Planul Național de Redresare și Reziliență. Lipsa unei strategii privind conținutul și țintele asociate tranziției digitale a sistemului de învățământ este resimțită, precum și lipsa de angajamente ferme pentru

rezolvarea unor probleme sistemice, precum lipsa accesului la echipamente digitale de calitate sau dezvoltarea de resurse educaționale deschise într-un mod coordonat și eficient.

Recomandări

În privința strategiei, trebuie menționat că cel mai amplu și structurat cadru de reflecție și dezbatere cu privire la viziunea digitalizării educației pe termen mediu și lung a fost procesul de elaborare a Strategiei privind digitalizarea educației 2021 – 2027, SMART-Edu. În cadrul dezbaterilor, societatea civilă, mediul de afaceri și profesioniștii în educație au participat cu propuneri și sugestii. Întrucât strategia nu a fost niciodată asumată politic, în contextul elaborării noului pachet legislativ privind educația, considerăm că este necesară o armonizare între documentul de viziune ,,România Educată" și strategia SMART-Edu, o prioritizare a obiectivelor și o transpunere a măsurilor sugerate în inițiative de politică publică.

Pe termen scurt, integrarea unor prevederi consistente privind digitalizarea educației în Legea pentru învățământul preuniversitar este necesară și firească, în contextul în care România va absorbi fonduri atât prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, cât și prin cele de coeziune – NextGenerationEU, ambele vizând reformarea învățământului european pentru atingerea țintelor stabilite prin strategia agreată la nivelul Uniunii. Astfel de prevederi pot fi mai generale sau mai reformiste, în funcție de prioritățile stabilite de coaliția de guvernare, însă suntem de părere că ar trebui să includă măcar următoarele prevederi:

- Asigurarea dreptului la echipamente digitale care să permită accesarea resurselor educaționale deschise în mai multe formate, pentru elevi și profesori. Dreptul la educație digitală de calitate este o condiție *sine qua non* pentru un sistem de învățământ adaptat rigorilor secolului XXI, iar primul pas pentru asigurarea acesteia vizează nivelul elementar (al infrastructurii);
- Responsabilizarea primăriilor să includă în finanțarea complementară echipamente digitale și alte elemente de infrastructură în vederea modernizării sălilor de clasă și liceelor;
- Împuternicirea Ministerului Educației să monitorizeze standardele dotărilor acestor săli de clasă, împuternicirea ARACIP să adopte standarde în asigurarea calității care să vizeze includerea componentei digitale în procesul educațional;
- Reglementarea formatului de învățământ blended learning, care să fie reflectat și în noile planuri-cadru pentru învățământul gimnazial și liceal, fiind inclusă posibilitatea ca anumite discipline (de exemplu, cele din curriculumul pentru decizia școlii – CDȘ) să fie desfășurate exclusiv online. Fiabilitatea acestui tip de format a fost probată în cadrul programelor de formare realizate de către CCD-uri în perioada pandemiei și post-pandemie, așadar există un precedent la nivelul sistemului de învățământ. O opțiune de luat în calcul de către decidenți poate fi considerată descentralizarea deciziei;
- Organizarea programelor de educație remedială profitând de avantajele tehnologiei;
- Reglementarea posibilităților de utilizare a Bibliotecii școlare virtuale la clasă și introducerea de *incentives* concrete pentru a stimula creatorii de conținut educațional să producă resurse educaționale deschise, care să continue să fie omologate și publicate de către Ministerul Educației.

Din perspectiva formării cadrelor didactice, apreciem că experiențele Caselor Corpului Didactic ar trebui mapate de către Ministerul Educației, iar bunele practici – scalate. Resursele educaționale create de CCD-uri în contextul pandemiei (ghiduri, curriculum, resurse de învățare, platforme) trebuie popularizate și puse la dispoziția cadrelor didactice prin intermediul unei campanii naționale de

conștientizare a lecțiilor învățate din perioada pandemiei. Profesioniștii în educație ar trebui încurajați să continue dezvoltarea de conținut educațional în mediul online, iar în acest sens **Ministerul Educației poate lansa competiții de granturi** pentru stimularea acestor procese. O astfel de propunere este mai sustenabilă decât perspectiva limitată de inovare în crearea de conținut educațional digital prezentată în prima formă a Legii învățământului preuniversitar, unde singura recompensă oferită cadrelor didactice pentru contribuția la digitalizarea educației era acordarea unei diplome.

Nu în ultimul rând, considerăm că bunele practici internalizate de ecosistemele educaționale în contextul pandemiei ar trebui promovate și astăzi, iar această internalizare poate constitui baza pentru politici publice de ordin administrativ care să vizeze eficientizarea școlilor prin digitalizare. Tehnologia ne poate ajuta să avem școli mai prietenoase, mai deschise, mai eficiente prin implementarea/pilotarea unor măsuri precum:

- Introducerea semnăturii digitale în unitățile de învățământ preuniversitar, pentru a eficientiza fluxul documentelor în instituție și între instituții;
- Aplicarea legislației privind interoperabilitatea și datele deschise în învățământ;
- Transparentizarea SIIIR, utilizarea acestuia drept instrument pentru a colecta date privind gradul de digitalizare a școlilor, părăsire timpurie și abandonul școlar;
- Eficientizarea accesării de fonduri europene pentru școli, prin extinderea bunelor practici, salarii competitive și formarea de noi specialiști.

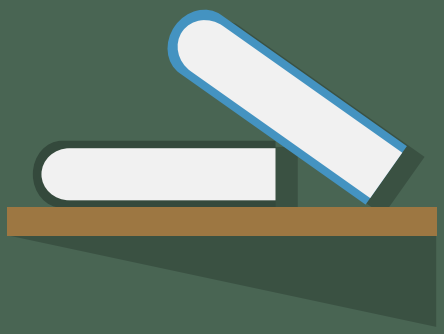

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.